

ONZE VOGELS

29e JAARGANG No. 7, JULI 1968

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

Ussel

De

Wij bieden U vrijblijvend aan: uit binnen- en buitenvolières

	f p.p.		f p.p.		f p.st.
Napollions	4,—	Zwartmasker astrilden	15,—	Lazulivinken	22,50
Zilverbekjes	4,—	Grijze rijstvogels	7,—	Mex kernbijters	22,50
Loodbekjes	4,—	Witte rijstvogels	30,—	Rodekardinalen	22,50
Bandvinken	4,50	Kaneelpaapjes	20,—	Mex zwartkopsijzen	22,50
Ekstertjes	5,—	Witkeelpaapjes	20,—	Roodkuifkardinalen	17,50
Vuurvinken	6,50	Zwartepaapjes	20,—	Safraanvinken	15,—
Goudmussen	6,50	Indische nonpareils	20,—	Soldatenspreeuwen	25,—
Blauwfazantjes	6,50	Schubbe astrilde	30,—	Roodborsttroupialen	20,—
Oranjekaakjes	6,50	Grasparkieten diverse		Surinaamse glansmerels	15,—
Goudbulkjes	8,50	kleuren kleuren	7,—	Afrikaanse glansmerels	17,50
Mozambiquesijsjes	8,50	Deensbont, albine en		Purper glansmerels	25,—
Edelzangers	8,50	lutine parkieten	12,—	Bruinkop ortolanen	6,—
Staalvinken	6,—	Valkparkieten	32,50	Chocoladepkop ortolanen	12,50
Dominicaïnwidas	10,—	Oranjevleugelparkieten	40,—	Zwartkop ortolanen	12,—
Paradijawidas opkleur	17,50	Muisparkieten	30,—	Kalebulbuls	15,—
Tijgervinken	5,—	Nandayaparkieten	55,—	Roodoorbulbuls	15,—
Muskaatvinken	5,—	Halsbandparkieten	22,50	Witoor bulbuls	15,—
Zwartkop en driekleurnonnen	6,50	Roseborstbaardparkieten	50,—	Oevermynahs	15,—
Witkopnonnen	7,50	Peruparkieten	70,—	Herten mynahs	20,—
Blauwgrijzeroodstaartjes	8,50	Alexander parkieten	70,—	Pagodemerels	15,—
Auroraastrilde	15,—	Bonteboertjes	35,—	Grijskopmerels	15,—
Roodkopamadines	17,50	Derbyan parkieten	200,—	Groenzwartkop papegaaien	75,—
Diamantduifjes	20,—	Forstenlorries	100,—	Geelvoorhoofd amazone	
Zwartmaskerduifjes	17,50	Geelmantellorries	200,—	papegaaien	135,—
Zebra-duifjes	25,—	Agap personata	50,—	Grijzeroodstaart papugaalen	
Perudulffjes	30,—	Agap roseicollis	35,—	tam	175,—
Senegaldulffjes	25,—	Zanzibar wevers	20,—	Rode Kroonvinken	15,—
Staalvlekdulffjes	25,—	Druppel kwartels	20,—	Boliviaanse Kardinaaltjes	15,—
Grondduif	45,—	Witborstrallen	35,—	Kleine geelkuifkakatoes	135,—
Kaneeldulffjes	25,—	Witte Jap. kwartels	50,—	Witvleugel wida's	20,—
Lachdulffjes	20,—	Zilver Chinese kwartels	40,—	Geelstuit trouplalen	40,—
Chin dwergkwartels	15,—	Asmara parkieten	50,—	Veelkleuren vinken	20,—
Calf kuifkwartels	45,—			Regenboogvinken	20,—
Grijze zebra vinken	6,50			Groene kardinalen	35,—
Witte zebra vinken	8,—			Geelstuittroupialen	20,—
Beige zebra vinken	7,—	Ekster Maina	25,—	Geelstuitbulbuls	20,—
Maskerzebra vinken	10,—	Geelnekwidias opkleur	20,—	Geelborst vinken	15,—
Zilvervleugelzebra vinken	12,—	Indigovinken opkleur	17,50	Geelborstkuifvinken	15,—
Jap meeuw tjes	7,50	Mex nonpareils op kleur	22,50	Chinese putters	15,—

Conditie: Niet franco, rembours. Minimum orders f 15,—, verpakking f 1,— per kistje. Levende aankomst en kwaliteit gegarandeerd. Reclames binnen twee dagen. Onze magazijnen zijn dagelijks geopend tot 5.30 uur. Zondags tot 4 uur.

"WIRIKA" ELSCHOTSEWEG 15, SCHIINDEL. Tel. 04104-2355.

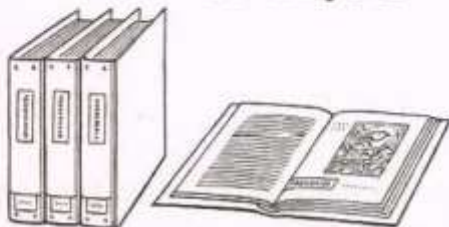
404 INSECTICIDE doodt insecten

ONSCHADELJK / GIFVRIJ

● SPECIALE AANBIEDING ●

EEN COMPLETE (OUDE) JAARGANG VAN VOGELREVUE MET BAND VOOR:

f. 12,50

In beperkt aantal zijn de verschenen nummers nog verkrijgbaar à f 0.90 per stuk.

Verzamelband met naaldmechaniek, waar elk nummer door u zelf kan worden opgeborgen, zonder bindkosten à f 3,—.

Bestelling kan geschieden door vooruitbetaling, met vermelding van het verlangde, op postgiro 190444 ten name van Drukkerij Steens NV, postbus 59, Schiedam

SPEK UW CLUBKAS!

BEDRUKT: 500 stuks f 160.—

1000 stuks f 300.—

VAN LIESHOUT ZONEN

POSTBUS 2 SINT-OEDENRODE

VOGELLIEFHEBBERS

lezen maandelijks

De Vogelwereld

Het tijdschrift van de A.O.B. verschijnt op minstens 48 biz. en bevat steeds artikelen over kanaries, exoten, parkieten en inhaemse vogels en is regelmatig geïllustreerd met prachtige kleurplaten.

Abonnement per jaar (oktober tot en met september) f 9.— per jaargang. te storten op postgiro 115834 t.n.v. de Vogelwereld, Caronstraat 70, Hoboken.

Amerik. elektrisch kwartelbroedmach. voor ca. 18 eitjes, met handleiding f. 26.— franko.

VAN WAARDHUIZEN

Leiderdorp, Valk Boumanweg 204, Tel. 01710-30837

H.H. Sportfokkers!

Er is maar één Kunstkloek.

Een Natuur- en Viakbroeder met hoge uitkomsten.

Voor alle soorten eieren en oningewikkeld, 220 volt. Met volledige handleiding en volle garantie. Capaciteit: 48 eieren. Compleet maar f 85.—.

Vraagt U heden nog vrijbl. inlichtingen. A. M. Kokke, Groesbeek, Bredeweg 30, Telefoon 08891 - 16 32.

404

Een volkomen veilig en gifvrij insecticide.

Doodt feilloos alle insecten

In huizen, hokken,

kooien, manden etc.

W. ROUPPE VAN DER VOORT

Kappelle's
opfokvoer

met honing en levertraan!
levens geotaminiseerd

Wij hebben regelmatig in voorraad:

DUIZENDE TROPISCHE VOGELS

handtamme pagegaaien

grote en kleine parkieten

diverse agaporniden

astrilden, amadines en kwartels

Bezoekt ons bedrijf, geopend v. 10-19 u.

Maandags gesloten.

Handelaren en Ver. vraagt prijslijst!

Vogelhandel 't Holthoes

ZUTPHENSEWEG - LOCHEM

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Dr. Kuyperstr. 10, Brada, Telefoon (01600) 36137.

Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331, Schiedam, Telefoon (010) . . . . .

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, Telefoon (05760)-18631.

2e Secretaris: J. J. Krol, Trompetstraat 16, Meppel.

2e Penningmeester: C. E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom. Telefoon (01640) 6314.

Leden: J. Broekhuizen, Karel Doormanstraat 69, Alphen a.d. Rijn. Telefoon (01720)-3823.

W. J. Derksen, Hogelandsingel 70, Enschede, Telefoon (05420)-18137.

J. M. Hoebérs, Hoofdstraat 5, Horst, Telefoon (04700)-1264.

W. G. Donk, Bergweg 37, Lochem, Telefoon (05730)-2107, na 18 uur.

I. C. Vos, Brailastraat 2, Grave, Telefoon (08860)-2978.

Chr. Walraven, Abt. Ludolfweg 136, De Bilt, Telefoon (030)-781208.

E. M. Wessels, Meyenhage 87, Rotterdam 23.

Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Coehornstraat 40, Bergen op Zoom,
Postbus 74, gironr. 1148324, telefoon (01640) 5007.

Geopend: 6.30-12.30 uur en 13.30-17.30 uur,
Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bonds bureau als verspreid lid aanmelden. De contributie bedraagt in dit geval f 10,— per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling
Binnenland f 7,50 per jaar
Buitenland f 8,— per jaar
Buitenland per luchtpost extra tarief volgens P.T.T.-kosten.

ADVERTENTIES

Voor alle advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bonds bureau van de N.B.v.V.

Advertentiekopie en betaling dient uiterlijk de 1e van de maand van verschijning in het bezit te zijn van het Bonds bureau van de N.B.v.V. Kleine annonces: Voor leden van de N.B.v.V. en abonnees op „Onze Vogels”, voor advertenties van zuiver particuliere aard als aankoop en verkoop van vogels, kooien, vogelboeken etc. f 2,00 per regel of f 2,50 per advertentie van maximaal 5 regels, mits de tekst duidelijk leesbaar is geschreven of geplakt op een ten name van betrokkene gestelde omslag met de opdruk: Goed voor een kleine advertentie ad f 2,50.

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich.

Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ONZE VOGELS

Maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

29e jaargang, no. 7, juli 1968
oplage 42.000 ex.

Redactie: J. Broekhuizen, Karel Doormanstr. 69, Alphen a.d. Rijn, telefoon (01720) 3823. Chr. Walraven, Abt Ludolfweg 136, De Bilt, telefoon (030) 761208.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 29 juli 1968

INHOUDSOPGAVE

pag.

De mozaïek	293
De natal-dwergijsvogel	294
Nonastrilden	296
De zwarte specht	298
De gouldamadine	300
Nuttige wenken bij de kanarie-kweek	303
De grote lijster	305
De herdermaina	306
Keizerganzen	308
Dominant zilver	309
De indigovink	310
Algemene vergadering	311
Engelse postuurkanarie	312
Onkruidzaden	313
De grasparkiet en zijn kweekmethoden	314
Chinese dwergkwartel	316
Bestrijding kanariepokken	318
Ooievaarsfarm	320
Kleurkanarievererving (6)	322
De harzer zangkanarie	325
Lezers schrijven	327

Voorpagina: Foto Okapia.

Behorende bij art. „De Natal-Dwergijsvogel” op pag. 294

Ontwerp en druk: Steens NV, boekdruk/offset, postbus 59 — Schiedam — Tel. (010) 260640*

Ussel

De

Foto: P. Ramaekers

Chr. Ackermans

DE MOZAIEK

Ben ik
nu goed
of kan ik
nog beter?

Dat zal ook deze afgebeelde mozaïekvogel zich in de vogeltaal wel afgevraagd hebben. Ze kweken ons maar voort maar punten geven ho maar, dan zijn ze niet thuis. Zo ligt uiteindelijk de situatie, wat gezien de omstandigheden nog juist is ook. We mogen gerust stellen dat het kweken van deze tekening-vogel in zijn juiste vorm een van de moeilijkste opgaven is in onze kanariekweek. De factoren die hierbij een rol spelen zijn er velen. Het kenmerk mozaïek is afkomstig van de kapuzensijns en doelbewust in de kanarie ingekweekt, zowel in de vetstof als in de pigmentkanarie. Vaststaat dat het een specifiek vrouwelijk kenmerk is, alhoewel er ook mannen voorkomen die uitgesproken mozaïektekening laten zien. Deze tekening zal dan echter nooit die perfecte vorm laten zien dan bij de poppen het geval is, juist door het specifieke vrouwelijke kenmerk. Toch hebben de mozaïekfactorige mannen iets aparts en kunnen buitengewoon mooi zijn. Het toelaten als zodanig tot de tentoonstellingen zou de mozaïekteelt zeer zeker een stimulans geven, waar deze zeer moeilijke kweek naar mijn gevoelens recht op heeft.

Laten we nu eerst eens bekijken welke uiterlijke kenmerken wij als eis, dus als standardeis gesteld hebben. Met het stellen van een standardeis voor een vogel moeten we altijd het bereikbare voor ogen houden. Deze kan ook dan pas omschreven worden wanneer we van een nieuwe kleur zoveel zekerheid hebben opgedaan uit de

praktijk dat, datgene wat we eisen bereikbaar is. Dit is misschien wel iets om aan te denken voor de ongeduldigen in verband met de vele nieuwe kleuren die nu in opkomst zijn. Met de afgebeelde mozaïekvogel voor ogen gaan we nu van start. De kop moet zuiver wit zijn met scherpe oogstreepjes ook wel oogteugels genoemd. Deze oogstreepjes moeten vertrekken vanaf het oog en niet te ver doorlopen. De nadruk wel meer op het scherp-afgebakende dan op de korte streepjes. Een algemeen veelvuldig voorkomende fout is het te veel kleur aan kop boven de snavel, zo erg zelfs dat de kleur over heel de kop doorslaat. Het is zaak hier vooral op te letten bij het samenstellen van fokparen maar zeer zeker bij de selectie van vogels welke op een T.T. moeten meespelen. Dit te veel kleur kunt u zeer goed zien op de afbeelding. Wat de keelplekjes betreft deze moeten aanwezig zijn, doch kunnen wel een afwijkende vorm te zien geven van vrij rond tot streepvormig. Hoe ronder hoe beter doch hieraan wordt tijdens de keuring niet te zwaar getild. Verder over het gehele lichaam wit met op bepaalde plaatsen scherp contrasterende carantinoïde-bevattende verderpartijen, n.l. op de schouder toppen niet te ver uitlopende kleur in de vleugels. De stuit van een goed kleurgehalte, staart wit van kleur, vergelijk eens met wat u ziet op de afbeelding. De borst niet zichtbaar op foto moet een zacht bewolkte kleur laten doorschemeren. Dit kleurbevattende gedeelte van de borst mag weer niet doorlopen

tot in de hals tot onderkant van de snavel, doch moet op een duidelijk afgebakend vlak liggen dus onderbroken.

De hoorndelen zoals pootjes en snavel licht eenkleurig zonder bontvorming. Als we dit nu in zijn geheel hebben opgesomd vragen we ons zeer terecht af, is dit nu allemaal wel te verwezenlijken. Ja mogelijk is het zeker dat is in de praktijk bewezen maar, dat het niet gemakkelijk is kunt u zich door het vorenstaande wel indenken.

Hoe gaan we nu het beste te werk om te komen tot een goede ja zelfs zeer goede mozaïekvogel. Om te beginnen moeten we dan weten welke factoren we wel en welke we niet moeten gebruiken. Om te beginnen de recessiefwitfactor, deze laat in zijn geheel de vetstof niet tot ontwikkeling komen maar deze komt wel zo sporadisch voor dat we die wel kunnen verwaarlozen. De dwitswitfactor en de intensiefactor zijn beide factoren die het volledig optreden van het mozaïekkenmerk beletten. Wat weer niet wil zeggen, dat uit witte of volle intensieve vogels geen mozaïeken gekweekt kunnen worden. Deze vogels kunnen immers de mozaïekfactor verscholen dragen, door het inschakelen van deze factoren zal het aantal mozaïek zeer beperkt blijven en is dus niet de aangewezen weg. Ook is mij uit ervaring bekend, dat het steeds doorkweken met halfslachtigen, ik bedoel dan mozaïeken die over het gehele lichaam veel te veel kleur laten doorkomen, maar zeldzaam topmozaïeken tevoorschijn brengen. Om het eens sterk uit te drukken, als we een renpaard willen fokken gaan we toch ook niet met twee zware werkpaarden beginnen. Mijn bedoeling is u duidelijk te maken, dat wanneer in een kweekkoppel een slecht vormend mozaïekpatroon aanwezig is dit er zo maar niet uit te kweken is. Beter is dan wanneer de mogelijkheid zich voordoet een goede mozaïek aan te kopen, liefst nog met een mozaïekvererfende man uit dezelfde stam en van daaruit een stam op te bouwen. Ik hoop nu maar, dat u niet de conclusie trekt van, nu moeten al mijn mozaïeken weg want ze krijgen toch geen punten. Maar wel dat u zeer streng selecteert bij de verdere doorkweek. Wat we dus wel nodig hebben is de schimmelfactor een vogel met een goed vormend mozaïekpatroon met een sterk hormonale werking die daarnaast nog een oranje-roodfactor bezit van een goede kwaliteit. Let daarbij ook nog op grootte en vorm, het verschijnsel doet zich voor, dat vele van onze mozaïekvogels te hoekig en te klein van stuk worden.

Van de afgebeelde mozaïek kunnen we stellen, dat we hier te doen hebben met een middelmatige mozaïekvogel. Nu niet bepaald slecht maar toch zeker geen topvogel. Bijzonder jammer is, dat alleen de vrouwelijke lijn kan mededingen op de T.T.'s wat als het ware remmend werkt op de kweek van deze prachtige variatie in onze kanaries. Laten we eindigen met alle mozaïekkwekers dit jaar minstens een topvogel toe te wensen.

294

DE NATAL-DWERG-IJSVOGEL

Charles Everitt

Een van de kleurrijkste en kleinste ijsvogels van de wereld is de dwergijsvogel (*Ispidina picta picta*) uit Afrika. Hij komt voor in de equatoriale streken van de Westkust tot Somaliland, Angola, Kongo en Kenya. Een ondersoort is de Natal-dwergijsvogel (*Ispidina picta natalensis*), wiens verspreidingsgebied beperkt is tot Tanzania, Mozambique, Rhodesië en de oostelijke gebieden van de Kooprovincie.

Ze zijn ca. 10 cm. groot, waarvan de snavel 2½ cm. voor haar rekening neemt. Het voornaamste verschil tussen man en pop is de diepte van de roodbruine kleur aan de onderzijde van het lichaam, verder hebben man en pop hetzelfde kleurenpatroon, dat op de kleurenfoto op de voorpagina fraai is weergegeven.

De vorm van de snavel geeft het geslacht aan, bij de pop is deze meer bootvormig dan bij de man. Deze vogels worden niet vaak ingevoerd, want doordat ze uitsluitend levend voedsel eten, is het transport zeer moeilijk. Door een transportkooi zodanig te maken dat de sprinkhanen die er in gedaan werden niet konden ontsnappen, bereikte in 1961 één vogel levend Amerika. Het duurde tot maart 1962 eer we meer vogels ontvingen, ditmaal 4 jonge vogels. De eerste taak was ze te wennen aan een dieet, dat niet alleen uit levend voedsel bestond. Binnen 2 weken aten ze stukjes rauw vlees, meelwormen en krekels. Daar deze ijsvogels zich in droge streken ophouden, eten ze niet alleen vis, maar vooral insecten en kleine haedissen. In gevangenschap eten ze echter levende grondelvoorns, welke ze uit een grote schaal met water opvissen. Hun duik in het water werd voorafgegaan door een startsignaal in de vorm van een trillende beweging met de vleugels.

Daar het bekend was dat deze vogels nestelen in de zijkanalen van dijken e.d. bij waterstromen, moesten wij speciale maatregelen treffen om ze tot broeden te krijgen. Van 4 kleine voliëres maakten wij één grote van 20 x 5 meter, waarbij aan het einde een vijver met een dijk van 4 x 1 meter met een hoogte van 65 cm. werd gebouwd. In deze dijk maakten wij 6 nestholten van 10 x 5 cm. Op de dijk plantten wij azalea's en andere bloemdragende struiken om de aarde goed samen

Ussel

De

te houden. Dit geheel was eind april 1963 gereed. Voor wij de ijsvogels in deze volièrre loslieten, voorzagen wij ze van gekleurde ringen: de poppen rood en wit, de mannen groen, blauw en oranje. Als mede bewoners gaven wij ze verschillende kleine vruchten- en insekteeters. Alle vogels waren al spoedig thuis in deze volièrre en de ijsvogels maakte uitbundig gebruik van deze grote vliegruimte en doken met groot enthousiasme in de vijver naar vis, zodat wij iedere dag voor nieuwe voorraad moesten zorgen.

Na korte tijd bemerkten wij dat de pop met de witte ring en de man met de blauwe ring zich vooral aan het einde van de volièrre ophielden en

ging eten. Hoewel wij iedere morgen in de tunnel keken, zagen wij pas op de zesde dag twee kleine kale kopjes naast de oudervogels. Op de tiende dag vonden wij 2 geheel witte eitjes van 16 x 14 mm. bij de nestingang; deze waren onbevrucht, het legsel had dus uit minstens 4 eitjes bestaan. De jongen groeiden snel en kwamen goed in de veren. Toen ze 18 dagen oud waren, vlogen ze uit. Hun kleur, hoewel wat zachter van tint, was gelijk aan die der oudervogels, behalve de snavel welke zwart was.

De ouders voerden ze nog, maar na 5 dagen waren ze al zelf op zoek naar voedsel. De hele familie

*Natal Ijsvogel
vliegt nestingang
binnen
met vis voor
het jong
in de bek*

de „rode” pop en de „groene” man aan voorkant van de volièrre, waarbij de „oranje” man wat eenzaam in het midden verbleef.

Begin juni zagen we onder een der gaten in de dijk verse aarde liggen en op 10 juni constateerden we met behulp van een zaklantaarn dat in een tunnel van ongeveer 45 cm. lengte geheel aan het eind zich een ijsvogel bevond. Er waren blijkbaar eieren in het nest, want de „blauwe” man en de „witte” pop losten elkaar regelmatig af.

Op 28 juni zagen wij een van de vogels met voedsel in de snavel het nestgat invliegen. Ditmaal was het een vis, maar later zagen wij ze ook met meelwormen, stukjes vlees, sprinkhanen en een enkele maal met een mot het nest binnengaan. Evenals bij het broeden werden nu ook de ouderlijke plichten gedeeld; de ene vogel zat in het nest terwijl de ander op zoek was naar voedsel, waarbij ze elkaar om de 2 uur aflosten.

Dat al het voedsel dat zij naar het nest brachten voor de jongen bestemd was, bleek uit het feit dat een oudervogel zodra hij gelost was uitgebreid

verbleef vooral aan het voor hen vertrouwde einde van de volièrre en een maand later begon de pop aan een nieuw legsel. Ditmaal kwam maar één ei uit, drie waren onbevrucht en werden uit het nest geworpen. Ook nu weer vloog het jong na 18 dagen uit en de familie, welke nu dus uit 5 ijsvogels bestond, verbleef constant bij de vijver aan het einde van de volièrre.

Het daarop volgend jaar had een „chtscheiding” plaats, want de blauwe man paarde toen met de rode pop, hoewel de witte pop voortdurend bij hen bleef.

NONASTRIDEN

Estrilda nonnula nonnula Hartlaub

A. Rutgers

In 1883 werden deze sierlijke vogels voor het eerst beschreven in de *Journal für Ornithologie* aan de hand van balgjes, afkomstig uit Kameroen, hun voornaamste levensgebied. Men heeft al spoedig ontdekt dat er op het eiland Fernando Po voor de westkust een streekvariëteit voorkomt die

ken voor vogelliefhebbers tevergeefs naar Nonastriden zoekt.

Men kan zich goed voorstellen dat het moeilijk is beide vogels buiten van elkaar te onderscheiden, vooral wanneer men ze op de rug kijkt. Dan zou alleen de wat duidelijker streepjesteekening van de

Foto: Horst Müller

zich voornamelijk onderscheidt door een wat grijzere borst en buik en een wat groter formaat. Pas veel later werd op de Kameroenberg nog een tweede ras ontdekt, vrijwel gelijk aan dat van Fernando Po, alleen wat kleiner; tenslotte werd de speciesvorm in het gehele tussenliggende gebied, in de Congo en naar het zuiden toe tot Spaans-Guinea en naar het oosten toe tot het Victoria-meer aangetroffen.

Vooraf in de zuidelijke woongebieden werden ze meestal samen met de Zwartkopastriden, *Estrilda atricapilla* gezien.

Het heeft echter tot 1935 geduurd voordat ze levend naar Europa kwamen, vandaar dat men in de voor de tweede wereldoorlog uitgegeven handboek

Zwartkopjes uitsluitel kunnen geven, want de kleurverschillen van het rood van de stuit zijn op een afstand nauwelijks te zien. De voorkant en onderdelen geven duidelijker verschillen aan. In de eerste plaats is zowel de boven- als ondersnavel van de Nonastrild voorzien van een rode streep, in tegenstelling tot de alleen met rood getekende ondersnavel van het Zwartkopje. De eerstgenoemde valt echter het meest op door de vrijwel witte wangen, borst en buik, die bij de tweede vogel nogal donker grijs zijn, terwijl de flanken daar opvallend met karmijnrood gesierd zijn. Het weinige rood dat aan de zijden van de Nonastrild voorkomt is meestal geheel aan het oog onttrokken als de vogels de vleugels gesloten

dragen. Alleen een goede opmerker zal het op de bijgevoegde kleurplaat kunnen ontdekken!

De meeste auteurs geven geen geslachtskenmerken aan en bij oppervlakkige beschouwing is dit ook wel terecht. Wil de liefhebber echter een paartje samenstellen en heeft hij de keus uit een vrij groot aantal vogels, dan moet hij beginnen met alle vogels, die geen rood aan de snavel hebben er uit te schieten, want dat zijn dan jonge vogels, die ook de fijne streepjesteekening op de bovendelen nog vrijwel helemaal missen.

Van de overblijvende vogels is er stellig wel een aantal, waarvan de mantel en rug uitgesproken bruiner zijn, terwijl van die vogels de onderdelen wat minder helder wit zijn. Dit zijn dan de popjes. Jammer genoeg geeft Mr. N. Wharton-Tigar, die in 1936 in Engeland de eerste broedresultaten van deze toen nog zeer zeldzame vogeltjes behaalde, geen beschrijving van de vogels; hij kon echter pop en man klaarblijkelijk goed uit elkaar houden aan de hand van hun gedragingen gedurende de broedtijd. De vogels voeden zich voornamelijk met kleine gierstsoorten, die ze in de broedtijd in gekiemde of halfrijpe toestand bijzonder waarderen. Daarnaast eten ze volop verse miereneieren, kleine meelwormen en allerlei insecten. Voor het grootbrengen van hun jongen is levend voedsel vrijwel onontbeerlijk.

Emin Pasha's beschrijving van de gedragingen en levensgewoonten geeft tevens de nodige aanwijzingen voor de verzorging. Ik ontleen er het volgende aan:

... De soort geeft de voorkeur aan dicht bos met talrijke met gras begroeide open plaatsen en voor begroeide oevers van rivieren en meertjes. Meestal worden ze in familiegroepjes van 6-7 vogels gezien, fladderend van bosje naar bosje, de bladeren naar kleine insecten afzoekend, maar ook veel op de grond, op zoek naar zaden en mieren. Ze zijn zeer algemeen verbreid en komen tot op hoogten van 1000 meter voor. Soms broeden ze in een groot aantal paren dicht bij elkaar in de bomen. De nesten zijn ovaalvormig en vertonen een ronde opening aan de zijkant; ze zijn van stevige, verse grashalmen gemaakt, overkoepeld en tussen het gebladerte verborgen. Van binnen zijn ze met dons en veertjes bekleed. Er worden 4-6 spierwitte eitjes in aangetroffen. Het schijnt dat er voor de mannetjes ook nog slaapnesten worden gebouwd. De broedtijd bedraagt 11 dagen en de jongen bleven 8 of 9 dagen op het nest."

De allerlaatste zinsnede zal wel op een observatiefout berusten, want bij liefhebbers, waar deze vogels gebroed hebben, keerde de pop na twaalf nachten op het nest terug. De jongen waren dus nog niet uitgevloegen.

De vogels zijn rustig van aard en niet schuw. Ze komen vrij talrijk voor in de door Europeanen aangelegde tuinen en broeden daar ook. Het schijnt dat ze het gehele jaar door broeden, want de nesten en eieren die de onderzoekers hebben ver-

zameld werden op alle tijden van het jaar gevonden.

Bij Mr. Wharton-Tigar werd een paartje in een voliëre gelaten samen met een paartje **Papegaaia-mandines**. De voliëre bestond uit een binnenvlucht en een geheel overdekte buitenvlucht. In de binnenvlucht was een groot aantal z.g. bonestokken aangebracht, waar tussen de Papegaaia-mandines hun nest bouwden en kort daarna ook de Nonastriden; ze bouwden helemaal bovenin tegen het dak aan. Het is van groot belang in de buitenvoliëre ook een hoekje bamboe aan te planten, want deze vogels zijn zo gewend hun nagels af te slijpen aan de grasstengels, dat ze gauw last krijgen van te lange nagels, als ze in hun nieuwe verblijf geen gelegenheid krijgen voor een natuurlijke slijtage.

Het eerste seizoen bleef het slechts bij enkele eitjes. Het tweede jaar werd het eerste legsel in de steek gelaten in verband met aanhoudend slecht weer, maar een tweede legsel werd goed uitgebroed. Dagelijks werden bundels in zaad staande grassen gegeven naast geweekte gierst, eivoer en volop verse miereneieren. De laatste bevonden zich tussen oud blad, waarin de vogels ook nog tal van kleine insecten vonden.

Gedurende de eerste dagen dat de jongen waren uitgekomen waren de oude vogels bijzonder schuw; het popje sliep 's nachts bij de jongen, de man buiten het nest. Toen de jongen ca. 12 dagen oud waren bleef het popje 's nachts ook buiten het nest. Na het uitvliegen keerden de jongen nog lange tijd 's nachts in het nest terug, zelfs toen ze al twee maanden oud waren. De witte snavelpapillen verdwenen pas toen de jongen ruim 3 maanden oud waren. Een paar weken na het uitvliegen begonnen de jongen al harde zaden te eten.

De uiterlijk sterk op elkaar lijkende Nonastriden en Zwartkopjes vertonen in levenswijze nogal grote verschillen, de laatste acclimatiseren moeilijk, schijnen aan speciale graszaden verknocht te zijn en slechts langzaam om te wennen op gierstsoorten. Van een nauwe verwantschap schijnt ook al geen sprake te zijn, kruisingen zijn in het wild nooit geobserveerd en Wolters, Duitsland doet in Die Gefiederte Welt van maart '60 een beroep op de gespecialiseerde liefhebbers beide soorten samen te houden en zorgvuldig te observeren om vast te kunnen stellen welke factoren bastaardering in de weg staan.

Dit probleem zal echter wel niet zo gauw op te lossen zijn, daar het Zwartkopje nog sporadischer ingevoerd wordt dan de Nonastriden, die toch ook al tot de zeldzaamheden behoren.

Voor de speurders in de buitenlandse literatuur geef ik nog even de vreemde namen: D.: Nonnenastriid, F.: Astrild Nonnette en E.: Black-crowned Waxbill.

□

DE ZWARTE SPECHT

Bert Bos

Vogels die in ons land bij uitstek bosbewoners kunnen worden genoemd, zijn de spechten.

In Europa komen negen soorten spechten voor, waarvan er vijf in ons land broeden, namelijk de groene en zwarte specht, grote, middelste en kleine bonte specht.

Alle verschillend van kleur en karakter, maar vele eigenschappen bezitten ze allemaal. Zo is hun lichaamsbouw geheel aangepast aan 't leven op de boom, hun korte loopbeen dient om hun zwaartekracht dicht bij de stam te houden. Hun beide staartpennen vormen een belangrijk steunpunt.

Door deze typerende eigenschappen is de specht een populaire bosbewoner. Van de vijf soorten zijn er twee vrij algemene broedvogels, namelijk de groene specht en de grote bonte specht.

De middelste bonte specht broedt uitsluitend in de Achterhoek. De kleine bonte en de zwarte specht zijn vrij zeldzame broedvogels, waarvan de zwarte specht alleen in het zuiden, midden en oosten van ons land broedt.

Over deze, in een vrij eenvoudig pakje gestoken zwarte specht, wil ik wat meer vertellen.

De zwarte specht heeft de grootte van een roek en is geheel zwart, uitgezonderd zijn rode kruin, die bij het mannetje loopt van de snavelwortel tot aan de kruin. Het vrouwtje heeft evenals haar jongen een rode vlek op haar achterkop.

Verder heeft deze „Woodspecht“ lichte ogen, een lichtgrijze snavel en grauwe poten.

In de vlucht lijkt hij op een schokkende diep golvende roek. Onder deze vlucht laat hij meestal zijn harde doordringende „kru-kru-kru-kru“ horen, dat veel weg heeft van het lachen van een groene specht.

De zwarte specht broedt in een groot deel van Europa, uitgezonderd West-Skandinavië, Groot-Brittannië, IJsland, Denemarken, West-Nederland, West-België, West-Frankrijk, Spanje en in een groot deel van Italië. De zwarte specht heeft zich in het begin van deze eeuw pas in ons land als broedvogel gevestigd.

Na een broedpoging in 1913 bij Brunssum, werd het eerste broedgeval geconstateerd in 1915 in Twente, het jaar daarop kwam een paartje tot broeden onder Winterswijk.

Hierna heeft deze specht zich invasiëchtig in ons land gevestigd, eerst in de oostelijke provincies, daarna op de Veluwe en ten slotte in Utrecht, Drente en Zuid-Limburg.

De zwarte specht neemt de laatste jaren in aantal af, wij moeten hoogstwaarschijnlijk de oorzaak zoeken bij de sterke toeneming van de kraaiachtigen, met name de kauwtjes. Dit is naar mijn

mening de oorzaak van een verstoord biologisch evenwicht in onze natuur.

De kauwtjes hebben namelijk altijd veel interesse voor de nesten van deze spechten. Vooral als de specht bijna met zijn nest klaar is, worden de kauwtjes opdringerig en dan verlaten de zwarte spechten welwillend het nest. Omstreeks de

Zwarte specht, op het punt om in de nestholte te verdwijnen. Foto Beerschoten 1965.

maand maart begint het verloofsfeest, waarna in begin april de woning gereed wordt gemaakt en het huwelijk wordt gesloten. Oorspronkelijk wisten wij nog niet veel over de biologische broedgewoonten van de zwarte specht, totdat de Duitse ornitholoog Heinz Sielmann de moeite nam om „Een jaar tussen de spechten“ te gaan wonen; hij schreef hierover een boek en maakte een film.

De broedbiotoop van de zwarte specht moet veelal aan verschillende eisen voldoen, zo moeten er veel mierenhopen aanwezig zijn, deze zou men namelijk de voornaamste voedselbron van de zwarte specht kunnen noemen. In het voorjaar neemt hij ook wel eens genoegen met het „harssap“, dat hij uit de hars van de boom haalt.

Ussel

De

De nestholte van het zwarte-spechtnest is ovaal, en heeft ongeveer een diameter van 12 cm. Het nest is ongeveer 50 cm diep en is 20 cm breed. Zij leggen gemiddeld 4 à 5 eieren, die na 14 dagen zijn uitgebroed. Het duurt ongeveer een maand, alvorens de jongen de grote sprong in het wijde boslandschap durven maken. Het is een grandioos gezicht, de jonge spechten aarzelend voor de holte te zien zitten, totdat, gestimuleerd door de ouders, zij de grote sprong wagen.

Een tweede punt is, dat de zwarte specht graag broedt in gemengd en vooral hoog loofbos, veelal grenzend aan een dennebos.

Als de jongen zijn uitgevlogen, blijven zij in het begin trouw aan de omgeving, en ze keren 's nachts terug in hun oude nest, maar omstreeks augustus vervreemden de jongen van de ouders en trekken alle afzonderlijk weg. Het zijn vooral de jonge exemplaren, die vrij ver weg zwerven. De zwarte specht leeft 's winters solitair. In de Biltse en Bilthovense bossen kunnen wij ons ieder jaar gelukkig prijzen met het broeden van zeker 3 paartjes zwarte spechten. Tot slot wil ik nog iets zeggen over de schade, die spechten aanrichten. Over het algemeen gebruiken spechten reeds door ziekte of door andere oorzaak aangetaste bomen als broedplaats, zodat de schade zeer beperkt blijft.

TIEREACTIEREACTIEREACT

REACTIE OP ARTIKEL „HULPACTIE VOOR KIEVITEN”

Met alle respect voor de Vereniging tot Bescherming van Vogels en haar Hoofdbestuur moet ik toch stuk voor stuk hun argumenten, om bij de regering aan te dringen op een verbod tot het zoeken van Kievitseieren als niet steekhoudend en zeer onoordeelkundig van de hand wijzen. Dat men onoordeelkundige argumenten ter tafel brengt, blijkt uit het feit, dat men de boeren laat kunstmeststrooien, ploegen, rollen, enz. in eind april en de eerste helft van mei. Nee heren vogelbeschermers, dit gebeurt in maart en de eerste helft van april, als de veldgewassen ingezaaid moeten worden en de weilanden bemest. De tweede helft van april is voor inzaaien al laat en de eerste helft van mei beslist te laat. Ook voor de weilanden zou dan elke bewerking minder juist zijn, omdat dan het gras reeds hoog is opgeschoten. Dus weinig mensen in het land, wanneer het tweede legsel van de Kieviten aan bod komt. De door U gewenste rust is juist in die tijd verzekerd.

De door de heer Verwey genoemde vogelbeschermers zijn van oordeel dat het eerste legsel van de Kievit zeer wel kans van slagen heeft, ondanks het gure weer en de veelvuldige nachtvorsten. Hun oordeel moet ik echter afweer als onoordeel-

kundig betitelen. Dat nachtvorsten en de maartse sneeuw- en hagelbuien de legfels van Kieviten zeer veel schade doen is n.l. géén veronderstelling alleen, maar het zijn bewezen feiten. Ook uit eigen ervaring is mij dit jaar in, jaar uit, weer gebleken. Legfels, bedekt met een laagje sneeuw of hagelstenen zijn aan de orde van de dag. Ook eieren, overdekt met een laagje ijs zijn in die tijd geen zeldzaamheid. Dit heren vogelbeschermers, gebeurt in veel mindere mate in eind april en begin mei, omdat dan het gras en de opgeschoten gewassen een goede bescherming bieden. (Dus niet alleen tegen kraaien en meeuwen!) Nee meneer Verwey, hun argumenten zijn te enen male niet steekhoudend!

Laat de Vereniging tot bescherming van Vogels zich eens tot de Minister van Landbouw wenden met het verzoek het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen en andere voor vogels dodelijke preparaten te verbieden. Hierdoor zijn reeds duizenden vogels omgekomen. En daarvoor zijn de bewijzen voorhanden. Dat lijkt een zaak met meer kans van slagen en ook van veel groter nut. Geen Hoekse en Kabeljauwse twisten, maar om strijd te voeren moet men zich van deugdelijke wapens voorzien.

W. H. Hagting

POPPIEN.

$$1/16 \text{ roodkop} \quad \frac{(x) bz^+}{(y)} \quad \frac{r^+}{r^+}$$

$$1/8 \text{ Roodkop/geel} \quad \frac{(x) bz^+}{(y)} \quad \frac{r^+}{r}$$

$$1/16 \text{ geelkop} \quad \frac{(x) bz}{(y)} \quad \frac{r}{r}$$

1/16 zwartkop, rood maskerend.

$$\frac{(x) bz}{(y)} \quad \frac{r^+}{r^+}$$

1/8 Zwartkop, rood/geel maskerend.

$$\frac{(x) bz}{(y)} \quad \frac{r^+}{r}$$

1/16 zwartkop, geel maskerend.

Het is echter ook mogelijk zwartkoppen uit twee geelkoppen te kweken, maar dit zijn alleen poppen. Deze kweken we uit de volgende paring. Geelkop man/zwartkop $\times$ geelkop pop.

$$\frac{(x) bz^+}{(x) bz} \quad \frac{r}{r} \times \frac{(x) bz^+}{(y)} \quad \frac{r}{r}$$

$$\text{Mannen:} \quad \frac{(x) bz^+}{(x) bz^+} \quad \frac{r}{r} = \text{geelkop}$$

$$\frac{(x) bz^+}{(x) bz} \quad \frac{r}{r} = \text{geelkop/zwartkop}$$

$$\text{Poppen:} \quad \frac{(x) bz^+}{(y)} \quad \frac{r}{r} = \text{geelkop}$$

$$\frac{(x) bz}{(y)} \quad \frac{r}{r} = \text{zwartkop, geel maskerend.}$$

Tot zover de paringen, nu komen we aan het verschil in kopkleur, dus de verschillende nuances rood en nuances geel.

In de roodkoppen kennen we de diepe lakrode kleur als maximum kleur, waarvan ik aanneem dat deze kleur veroorzaakt wordt door een zuivere concentratie astaxanthine in de distaleinden van de baarden van de kopbevedering. Als U nog eens naar fig. 1 kijkt, in artikel 1 dan ziet U een mannelijke kopveer getekend.

Een verzwakking van de kopkleur kan veroorzaakt worden op twee manieren.

- Door een vermenging van astaxanthine met lutein in de distaleinden van de baarden.
- Door een uitbreiding van de oorspronkelijke gele zone in het middendeel van de baard, wat dan een verkorting van het lakrode distaleind inhoud.

Helaas heb ik nog geen veertjes kunnen onderzoeken van een oranjekopkleur. N.m.l. moeten we streven naar de diepe lakrode kopkleur en niet de verzwakte tussenkleuren. Over de vererving van deze zwakkere kleurnuances is mij

niets bekend, noch onderzocht. Wel acht ik de mogelijkheid groot, dat de diepe lakrode kleur dominant is over de zwakkere kleur, wat dan ook inhoudt dat een vogel met een diepe rode kleur, verervend kan zijn voor een zwakkere kleur. Dit komt dan tot uiting in de paring diep lakrode $\times$ oranje-rood. Indien de vogel met de diep lakrode kop homozygoot voor die kleur is, zullen alle roodkoppen uit die paring deze diep lakrode kopkleur hebben. Bezit deze diep lakrode vogel echter factoren voor een zwakkere rode kopkleur dan zullen een deel van de jongen ook een zwakker rode kopkleur hebben.

Nu nog iets over de geelkop, zoals ik dit in het eerste artikel heb beloofd. Hoewel Anderson in zijn artikel schrijft over gouds met een zuiver citroengele kopkleur, heb ik die in Holland nog niet gezien, wel exemplaren met een prachtige diepe okergele kopkleur. Van deze heb ik ook de veren onderzocht en dit onderzoek was zeer verhelderend, zodanig dat ik het bestaan van zuivere citroengele koppen voetstoots aanneem zonder hen gezien te hebben.

In fig. 4 ziet U een deel van een okergele kopveer getekend. Het distaleind, dat dus zonder haakjes is, is zuiver citroengeel. Snijden we deze baard door en bekijken we onder de microscoop de carotenoïde kleurstof in de baard, dan blijkt deze iets warmer citroengeel te zijn dan we aan de buitenkant waarnemen. Dit kleurverschil kunnen we verklaren door het reflecteren van een deel van de op de baard vallende lichtstralen, welke dan groter zijn dan de grenshoek (ong. 42°). Deze baarden zijn ook van het ornamentale type, het middendeel van de baarden geeft echter een ander beeld. Daar bevinden zich om de kern van de baard, die nu van het algemene type is, een laag roodbruine phaeomelanine korrels, ook de haakjes zijn door de aanwezigheid van roodbruin phaeomelanine roodbruin. Dit deel van de baarden dient als het ware als een roodbruine ondergrond voor de citroengele distaleinden. De totaalkleur die we dan waarnemen is okergeel. (De combinatie citroengeel en roodbruin).

De citroengele kopkleur ontstaat nu door een mutatie die de vorming van roodbruin phaeomelanine in het middendeel van de baarden en de haakjes verhindert. Ook bij de roodkop heb ik de aanwezigheid van roodbruin phaeomelanine in het middendeel van de baard kunnen constateren, wat misschien ook de intensiteit van de rode kopkleur beïnvloedt. Bij de geelkop kunnen we het vermoeden uitspreken dat de aanwezigheid van phaeomelanine domineert over de afwezigheid van phaeomelanine, m.a.w. okergeel is dominant over citroengeel. De kweekpraktijk zal dit echter moeten bewijzen. Indien de aanwezigheid van phaeomelanine ook op de rode kopkleur invloed heeft, zullen latere paringen van roodkop $\times$ citroengeel op de duur roodkoppen zonder phaeomelanine op moeten leveren.

Ussel

De

NUTTIGE WENKEN BIJ DE KANARIEKWEEK

Selectie

In aansluiting op de reeds verschenen artikelen Huisvesting, Verzorging en Voeding zullen wij het onderwerp 'Selectie' ter hand nemen, daar dit een der voornaamste aspecten is van een geslaagde kweek.

Als iedere kanariekweker, ook de beginner, goede selectie toepast bij zijn vogels, is het mogelijk om jaarlijks een gemiddelde van 6 tot 9 jongen per pop te halen. Deze selectie moet u eigenlijk onderverdelen in de **dagelijkse controle**, een **jaarlijkse selectie** en een **administratieve selectie**.

Wij gaan van start met de dagelijkse selectie of observatie. Bij de omschrijving van dit onderwerp zal ik wel eens afwijken van het hoofdthema, om het een of ander onderwerp, dat zijn nut kan hebben bij deze selectie, toe te lichten.

Om routine te krijgen in de dagelijkse selectie is het noodzaak uw vogels zoveel mogelijk te observeren. Hierdoor verwerft u de kennis om in een oogopslag te zien of er iets mis is. Dit kan zijn een ander geluid dan u gewend bent en u tot de ontstellende ontdekking doet komen dat de vogels bijv. zonder water of voer zitten. Ook kan het voorkomen dat tussen een collectie gezonde vo-

gels enige exemplaren zitten, die niet of slecht in conditie kunnen komen. Dit kan zijn oorzaak vinden in ouderdom, zwakte, een slechte spijsvertering, slechte bloedsomloop, inwendige ziekten etc. De eerste kenmerken openbaren zich doordat zo'n vogel traag in zijn bewegingen wordt en meestal houdt hij zich veel bij de zaadbak op zonder hiervan veel op te kunnen nemen doordat hij de kracht mist om het zaad te pellen.

Als u dergelijke vogels goed observeert, zult u kunnen waarnemen dat de ogen, welke bij een gezonde vogel vol en rond zijn, bij hen ovaal van vorm zijn doordat ze doodziek zijn en naar gelang hiervan de oogleden half dicht trekken. Ook zult u kunnen waarnemen dat ze zich met stijve huppelpasjes op de zitstokken en vloer voortbewegen, waarbij de veren opgezet zijn om toch maar op temperatuur te kunnen blijven. Ze zitten ook vaak overdag op alle mogelijke plaatsen een dutje te doen. Bij het uitvangen zult u bemerken dat ze bij wijze van spreken zo licht zijn als een veertje. Ze zijn dan broodmager, waardoor het borstbeen zo scherp aanvoelt als een mes, daar hierop het nodige vlees ontbreekt. Bij het opblazen van de buikveren zult u kunnen constateren dat de huid zijn normale vleeskleur mist en dat deze nu dof en dood van kleur is. Zulke vogels moet u afzonderen, speciaal verzorgen en niet meer voor de kweek bestemmen. Als u ze in een zogenaamd ziekenkooitje plaatst, waarin u de temperatuur kunt opvoeren tot ca. 20° C., maken zij een kans deze inzinking te overleven. Als voeding kunt u het beste de eerste dagen in melk geweekt en uitgeknepen oud wittebrood geven. Aan het drinkwater moet u dan ca. 1 gram dohyfral W.M. extra per liter toevoegen. Reageert uw vogel hierop, dan kunt u na een paar dagen weer overgaan op de gewone voeding. Na een week de temperatuur in de ziekenkooi geleidelijk weer terugbrengen op de normale buitentemperatuur. Dergelijke vogels, die u op deze manier in leven kunt houden, moet u niet verkopen aan een collega-vogelvriend, daar deze met zulk materiaal persé nooit hoge ogen kan gooien, daar ze in de regel totaal ongeschikt zijn voor de verdere kweek. Bij een collectie vitale vogels is het percentage van dergelijke vogels gelukkig klein, mocht het echter hoog zijn, dan is dat een reden om de oorzaak hiervan direct op te sporen. Hoe oud is de vogel die de kwaal heeft, bij oudere vogels komen deze symptomen n.l. meer voor dan bij jonge vogels. De gemiddelde leeftijd van een goed verzorgde kanarievogel bedraagt ongeveer 5 jaar, maar bij een leeftijd van 3 jaar gaat het slijtageproces **ouderdom** reeds een

woordje meespreken. Verder: hoe is de verzorging, de voeding en de huisvesting van uw vogels? Krijgen ze ook dagelijks vers drinkwater en zaad? Zijn de verblijven en de nachthokken wel goed droog en tochtvrij? Voor een gezonde kanarie, die goed verzorgd wordt, is kou niet zo erg, daar zij dan wel een temperatuur van 20° onder nul kunnen overleven, maar vocht en tocht zijn in de regel funest. Het beste gedijen zij in een droge vorstvrije ruimte, waarin regelmatig verse lucht kan komen, zonder dat het tocht. Worden bij u de drink- en voederbakjes dagelijks gereinigd, evenzo regelmatig de vloeren van de vogelverblijven? Ontsmet u ook regelmatig deze verblijven, nestkastjes, broedbakjes enz.? Bestrooit u ook de vloeren of laden met vers droog zand en verdeigt u bovendien vooral in de warme zomermaanden het voorkomend ongedierte?

Bij het gebruik van ontsmettings- of bestrijdingsmiddelen moet u er terdege op letten of deze middelen geen kwaad kunnen voor de vogels. Lees daarom steeds de gebruiksaanwijzing en handel er naar.

Deze punten heb ik in het kort aangehaald, daar ik uit ervaring weet dat bij veel kwekers deze nog te wensen overlaten.

Bij de overbevolking kan het voorkomen dat bepaalde vogels aan voeder- of drinkbakken verstopten worden. Om dit te voorkomen moet u niet meer dan 8 vogels (kanaries) per mtr.³ in een ruimte onderbrengen.

Als het voorkomt dat overdag veel vogels op de zitstokken zitten te slapen en op de verzorging, voeding en huisvesting niets aan te merken valt en u ook bij het uitvangen niets bijzonders kunt constateren, dan is dit een reden tot groot alarm, daar dan in de regel de ruimten overbevolkt zijn met parasieten.

De meesten van u zal het wel bekend zijn dat deze mijten, in de volksmond bloedluizen genoemd, zodra het donker is op voedsel uitgaan, hetgeen in hoofdzaak bestaat uit bloed dat zij uit de vogels zuigen. Deze luizen houden zich overdag schuil tussen alle mogelijke spleten en kieren in de vogelverblijven en vertoeven ook graag tussen het nestmateriaal in de broedbakjes, daar het hierin behaaglijk warm is. Doordat deze mijten in de nachturen opereren en indien ze in grote getale voorkomen, worden de vogels de gehele nacht niet met rust gelaten. Door het ontbreken van deze noodzakelijke rust en het bloedverlies verzwakken ze, geraken uit conditie en zullen overdag slapen. Wilt u uw vogels in conditie houden, dan is het noodzakelijk — vooral in de warme vochtige zomermaanden — geregeld controle uit te oefenen op deze mijten. Doet u dit niet en komen er luizen in uw hokken bijv. door aankoop van een nieuwe vogel of door bezoek aan andere volières, dan kunnen deze zich vooral in de warme maanden zeer snel vermenigvuldigen. Controle kunt u het beste uitoefenen als het donker is met behulp van een zaklantaarn. U belicht voorzichtig voor korte ogenblikken de wanden, nestjes en de

vogels zonder de vogels wakker te maken. Zou u constant gaan belichten, dan gaan uw vogels vliegen en het ongedierte zal zich weer verschuilen. U zult de luizen — indien aanwezig — gemakkelijk kunnen waarnemen; de lichtkleurigen moeten nog voedsel opnemen en de donkergekleurden zijn reeds volgezogen. Het is zaak het ongedierte zo vlug mogelijk te verdelgen. In de handel zijn hiervoor diverse soorten bestrijdingsmiddelen verkrijgbaar, waarbij u erop moet letten dat ze niet schadelijk zijn voor de vogels. U zult de broedbakjes apart moeten behandelen door ze te reinigen, te bestrijken met een borstel met petroleum en te voorzien van nieuw nestmateriaal. Indien er bloedluizen in de kweekruimten aanwezig zijn, zal er van jongen fokken niet veel terecht komen. Als de jongen pas uit het ei zijn, hebben ze slechts enkele druppels bloed om het lichaam op te bouwen, indien de luizen hiervan in een nacht ongeveer $\frac{1}{7}$ deel aftappen, verzwakken de jongen hierdoor zo erg dat ze bij de voeding overdag amper hun kopje kunnen opheffen, zodat ze het bloedverlies niet tijdig meer kunnen aanvullen en gedoemd zijn te sterven. In de regel geven de kwekers dan onwetend de pop hiervan de schuld; het is een slechte pop, want zij voert haar jongen niet, zit plat in het nest enz.

De aanwezigheid van luis kunt u constateren door de kleur van de jongen. Indien ze, als ze hun bekjes opensperren, in plaats van een gezonde rode kleur een vaal rose-rode kleur laten zien, en de schedel bleek van kleur is, is het vrijwel zeker dat er luis aanwezig is. Indien u deze symptomen waarneemt bij vogels, hetgeen plaatselijk kan voorkomen in de kweekruimten, is het noodzaak om zo vlug mogelijk in te grijpen.

Vogels die buiten de grote rui — zonder dat hun vleugel- of staartpennen zijn beschadigd — moeilijk of slecht kunnen vliegen, moet u uitvangen en niet voor de kweek bestemmen. Dit zijn gewoonlijk vogels die inwendige ziekten lijden. Ook die vogels verwijderen die periodiek of constant aan kennelijke ademnood lijden; deze maken bij het ademen piepende of schurende geluiden. Op de zitstokken ziet u deze vogels als het ware vanuit de staart ademen. Ze lijden aan een van de vele infectieziekten van longen of luchtwegen. Hiervoor zijn wel geneesmiddelen verkrijgbaar, welke rechtstreeks of via het drinkwater worden verstrekt, die echter slechts periodiek werken, zodat deze kwaal vroeg of laat weer naar voren treedt. Krijgen uw vogels in grote getale ademnood, waarbij doden vallen, dan is het hek van de dam, daar het dan waarschijnlijk is dat uw hokken besmet zijn met de zo gevreesde kanariepokken. In dit onderwerp ga ik mij niet verder verdiepen, daar hierover diverse zeer leerzame artikelen zijn verschenen van de heer Elderhorst. Verder niet voor de kweek bestemmen die vogels welke geregeld te dunne ontlasting hebben, herkenbaar aan de bevuilde stuitveren rondom de aars.

In het volgende artikel zullen wij verder gaan met deze uitgebreide selectie.

DE GROTE LIJSTER

M. de Jong

Foto: Cees Scholtz

De grote lijster is, — de naam zegt het trouwens ook al — iets groter dan de zanglijster, waarover ik u iets vertelde in het maartnummer van **Onze Vogels**. Ook is hij wat „bleker”, als ik het zo mag stellen (de foto toont dit ook duidelijk) en zijn de bovendelen meer bruinig grijs. Evenals de kramsvogel heeft de grote lijster een „fierdere” houding dan de andere lijsterachtigen; hij hipt en zit veel meer rechtop met hoog geheven kopje. Het is altijd weer een genot een grote lijster te beluisteren als hij op de een of andere hoge uitkijkpost zijn vérklinkend liedje zit voor te dragen, een zang die wel iets weg heeft van die van een merel. De afzonderlijk strofen zijn echter van elkaar gescheiden door korte pauzen en sommige lijken erg veel op elkaar. Vooral wanneer het waniet al te best is, het hard waait en regent, jubelt de grote lijster zijn schallende zang; het is net of daagt hij de elementen uit! (Het is niet denkbeeldig dat de Engelsen hem daarom wel betitelen met „storm-cock”, hoewel zijn officiële naam in Groot-Brittannië **mistle-thrush** is.) Maar deze lijster heeft nog andere noten op zijn zang: zo-

wel de lok- als de alarmroep zijn een droog, ratelend „tjurr”, dat wel eens is beschreven als „van een kam, die over een stuk droog hout wordt gehaald.” Soms weerklinkt een vrij snel herhaald, kort afgebeten „tkk-tkk-tkk” of een zacht „sieh”, dat aan de weemoedige roep van de koperwiek doet denken.

Op open terreinen — bouw- en weilanden bijvoorbeeld — ziet men deze lijster zelden; zijn voorkeur gaat uit naar beboste gebieden met hoog opgaand geboomte, cultuurgebieden, parken en tuinen. Daar bouwt doorgaans het wijfje het nest, terwijl het mannetje haar op haar „speurtochten” begeleidt. Als nestplaats wordt een takvork geprefereerd, maar is deze niet aanwezig, dan wordt eveneens genoeg genomen met een geschikt plekje in een struik, een heg of heester en zelfs in nissen of tegen bouwwerken. (Daar is het immers een lijster voor?) De wieg is een stevig en omvangrijk bouwsel van fijne takjes, stengels, worteldraden en dergelijke met in de buitenwand allerlei rommel, die de maakster voor de snavel komt: reepjes papier, stukjes textiel;

eindjes touw, veren en veertjes, kortsmossen en dergelijke. Deze worden echter niet netjes weg-
gewerkt, maar dikwijls hangen ze als losse slier-
ten naar beneden. Dit geeft niet alleen het nest
een slordig aanzien, maar ook loopt het door
deze „franje" nog al in de gaten! Het binnenwerk
komt overeen met dat van het nest van een merel:
een versterking door modder en mest, die weer
wordt gevoerd met vezels en sprietjes. De door-
gaans vier eieren — soms drie of vijf, hoogst
zelden zes — zijn crème tot gelig-bruin, blauw-
grijs of grijsgroen met licht violette vlekken, vlek-
jes en puntjes; soms treft men exemplaren aan
met donkerbruine vlekjes, lijntjes en haaltjes, net
of er iemand met een pen op heeft getekend.
Niet zelden staat de vlekking vrijwel uitsluitend
aan de dikke pool, terwijl de rest geen of nauwe-
lijks enige puntjes bevat. Ook komen blauwachtige
eieren voor die geen of slechts een paar kleine
vlekjes vertonen.

Het broeden komt voor rekening van het vrouwtje
en duurt ongeveer veertien dagen; als de jongen
ruim twee weken oud zijn vliegen ze uit, maar
dikwijls verlaten ze het nest nét iets te vroeg en
dat kan wel eens lelijke gevolgen hebben uiter-
aard! Soms wordt een nest meermaals gebruikt.
Beide oude vogels helpen met het groot brengen
van de kindertjes en zijn die periode zeer driest.
Kraaien, eksters, vlaamse gaaien en andere rovers
worden verwoed geëttakeerd en men heeft zelfs
gezien, dat een paartje een marter zijn klimtocht
naar het nest liet beëindigen door het rovertje der-
mate taktisch aan te vallen, dat het dier de kluts
kwijtraakte en naar beneden tuimelde!

Het voedsel van de grote lijsters bestaat uit aller-
lei wormen, slakken, spinnen, insecten en hun
larven en meer van dat „gespuis" dat huist tus-
sen het gras op de bodem, alsmede uit vruchten
en bessen, waar de streeknamen appel- en mistel-
lijster op duiden. Andere „bijnamen" zijn: dikke
lijster, dubbele lijster, grote oostlijster, kraker en
starlijster.

De woongebieden van de grote lijster strekken
zich uit over vrijwel geheel Europa, grote delen
van Azië en noordwestelijk Afrika, zij het dan ook
in diverse ondersoorten.

Van onze broedvogels blijft 's winters een aan-
zienlijk aantal hier en gaat dan rondzwerfen,
maar ook een gedeelte trekt weg, vooral als kon-
ing winter met erg strenge hand gaat regeren.
Erg zuidelijk gaan ze echter nooit en in de meeste
gevallen zijn ze alle reeds terug in maart, om ons
weer te laten genieten van hun schallende zang.

M. de Jong

DE HERDER- MAINA

De Herdermaina (*Acridotheres tristis*) hoort oorspronkelijk thuis in India en Pakistan, maar is in diverse landen ingevoerd. Ik kom daar straks nog even op terug. Laat ik eerst de herdermaina, die ook wel wordt betiteld met herderspreeuw en treurmaina, even bij u introduceren: de kop is zwart, waarin onmiddellijk de gele oogvlak opvalt; zowel de boven- als onderdelen zijn bruinachtig, maar de laatste zijn overtoegen met een zacht rossig waasje; de onderbuik en onderstaartdekveren zijn wit, evenals de ondervleugeldekveren, die echter vermengd zijn met wat bruin. Als de vogel met toegevouwen vleugels zit, valt er van wit slechts weinig te bespeuren, maar spreidt hij deze lichaamsdelen uit, dan valt een duidelijke, witte band op. Ook de staartpennen eindigen in witte tippen.

De in India en Pakistan voorkomende herdermaina is de ondersoort *A.t.tristis*, maar staat u mij toe dat ik iets vertel over de op Ceylon voorkomende subspecies *A.t.melanosternus*, waar ik beter vertrouwd mee ben. Deze circa vijftientig centimeter lange vogel, die in het Singalees *Gonkavadiya* en *Mayina*, in het Tamil *Myna*, *Nakkanam*, *Nakklan* en *Nakkana-vai* heet, is aanzienlijk donkerder dan *tristis*, maar ook hier valt het rode waas over de buik duidelijk op. De gele snavel, poten en oogvlek contrasteren fel met het overige zwart-bruin.

Overal op het eiland is deze maina zeer algemeen, zowel in de steden als op het platteland, terwijl men hem eveneens aan kan treffen in het heuvel-land; op hoogten van meer dan 1500 meter ziet men hem echter slechts sporadisch. Op echte spreeuwenmanier kan men deze vogels over de velden, straten, tuinpaden en dergelijke zien trippelen, met kopknikkende bewegingen, continue speurend naar allerlei dierlijke eterij, zoals wormen, insecten, larven, poppen en dergelijke. Ook

Herdermaina, Acridotheres tristis
 Afbeelding uit „Encyclopedie voor de vogelliefhebber”.

ziet men ze, net als de buffelpickers in Indonesië, „meerijsen” op de ruggen der karbouwen om ze van allerlei parasieten te verlossen, maar ook wel tussen de poten van het vee, waar ze met snelle pikbewegingen de sprinkhanen wegsnappen, die door de grazende dieren worden opgejaagd. De eilandbewoners beschouwen deze maina's dan ook als zeer nuttig, echte „vrienden van de agrariërs”, die zoveel mogelijk beschermd dienen te worden. Zoals u weet heeft menige schooljongen hier 's zomers een kauwtje, een zogenaamde „tamme kraai” en daarmee zou ik deze maina willen vergelijken. Zo'n spreek is namelijk net zo gemakkelijk tam te maken en na een tijdje kan men hem gerust rond laten vliegen. Ik had in Colombo een kennis, wiens maina geregeld bij hem op de schouder zat. Af en toe vloog hij „een eindje om”, maar keerde prompt terug. Zijn exemplaar deed echter „geen bek open”, maar er zijn individuen bij, die heel aardig een liedje kunnen fluiten. Ik heb wel maina's gehoord, die op hun manier „babbelden”, maar aangezien ik de taal der inheemsen niet machtig was, kon ik uiteraard ook de klanken, die de vogel uitte, niet begrijpen. Doorgaans opereren deze maina's niet in zulke enorme zwermen als wij van onze spreekuigen gewend zijn; het vaakst ziet men ze in paartjes of kleine groepjes. Maar 's avonds wordt het verzamelen geblazen: of het telepathie is, zal wel altijd een raadsel blijven, maar opeens komen ze van uit alle windstreken opdagen, om gezamenlijk neer te strijken in een bosje of rietveld. Woont men in de buurt van zo'n slaapplek, dan is men wel uit de brand, want het is er een lawaai als een oordeel: een getsjotter en gekwetter dat duurt tot lang na zonsondergang!

Wat nestplaats betreft zijn de maina's ook, net als de meeste spreekuichtigen, aangewezen op gaten

en spleten. Als de broedtijden — het zijn er namelijk twee, van maart tot mei en september tot oktober — naderen, zoeken de 'myna's' een geschikte holle boom, een gat of spleet in een muur en in geval van nood zelfs een opening in een steile oeverwand en bouwen daarin hun slordige nesten, losse bouwsels van takjes, twijgjes, bladnerven, worteldraadjes, vezeltjes en wat dies meer zij. Hierin komen de drie of vier blauwe eitjes te liggen, die vrijwel uitsluitend een week of twee door het vrouwtje worden bebroed. Het duurt geruime tijd eer de jongen goed en wel kunnen vliegen, maar wel verlaten ze al eerder de wieg om wat rond te klauteren in de omgeving, iets wat men ook bij veel Nederlandse vogelsoorten aantreft. Doorgaans legt moeder maina een tweede broedsel. (Ik noemde zojuist twee broedtijden of broedseizoenen zo u wilt, maar dit moet u niet helemaal letterlijk nemen; het is namelijk zo, dat men het gehele jaar door eieren aan kan treffen, maar verreweg de meeste legfels in genoemde perioden.)

Herdermaina's zijn pertinent geen vogels voor gezelschapsvullières. Zij zijn twistziek en met name als er eieren of jongen zijn, is vooral de man erg agressief en zal er niet voor terugdeinzen kleine vogeltjes te vermoorden. Geeft men een koppel een voliëre voor zich en is het verblijf goed beplant, dan is het broeden veelal wel verzekerd. Zodra de jongen eenmaal ter wereld zijn, kan men de voliëredeur gerust open zetten; de oude vogels zoeken dan zelf de gewenste snavelkost, maar zorgt er wel voor de deur bijtijds te sluiten als het kroost zover is dat het kan vliegen. Vooral dierlijk voedsel — insecten, larven, meelwormen, miereëieren enz. — moet worden geserveerd, hoewel ook stukjes van allerlei vruchten niet worden versmaad; daar zijn het immers spreekuigen voor!

Deze maina's kunnen goed tegen ons klimaat, maar wel dient er voor te worden gezorgd, dat de vogels in het koude jaargetijde de beschikking hebben over een regen- en tochtvrij nachthok. Tenslotte nog iets over de invoer in andere landen. Behalve in hun geboorteland treft men de herdermaina's aan in zuidoostelijk Zuid-Afrika, waar zij in 1880 of 1900 werden ingevoerd via de havenplaats Durban, in de kuststeden van Australië, hoewel ik noch in Melbourne, noch in Sydney er één heb gezien, alsmede Nieuw-Zeeland en Maleisië.

VORSTELIJKE SIERWATERVOGELS: KEIZERGANZEN

Onder Sierganzen verstaan we meestal in het wild levende ganzesoorten, die om hun fraaie kleur en tekening als sierwatervogels worden gehouden, hetgeen reeds eeuwen in West-Europa het geval is, getuige de schilderijen van oude Hollandse Meesters, zoals Melchior d'Hondecoeter ons met zijn formidabele doeken uit de 17e eeuw toont.

Hoewel volkomen aangepast aan het waterleven, nemen bijna alle ganzesoorten genoegen met zeer weinig water, waarin ze zich kunnen wassen, paren en infusoriën en ander voedsel opnemen. Van veel groter belang is de behoefte aan een strook grasland van goede kwaliteit, dat ze kort houden en afgrazen, maar met hun snavel nooit omwoelen.

R. R. P. van der Mark

Foto: J. Broekhuizen

Veel sierganzesoorten kunnen buitengewoon mak worden, uit de hand eten, zich laten strelen en ondeugend de verzorger(ster) nalopen tot in huis! Pas op 2 tot 3 jarige leeftijd volledig geslachtsrijp duurt het lang, voordat een werkelijk paar tot nestelen in een verscholen hoek, bij de vijver, of sloot overgaat en sommige soorten, zoals bijvoorbeeld de Roodhalsgans gaan zelfs pas na jaren tot gezinsuitbreiding over, zeker wanneer het in het wild gevangen exemplaren betreft.

Een vorstelijk bezit vormt een paar KEIZERGANZEN (*Anser canagicus*) dat met het fraai blauwe gevederte en de witte aftekening op de kop en nekpartij met de goudgele poten fraai afsteekt tegen het gazon, zoals de kleurenafbeelding duidelijk toont. Deze ganzesoort is afkomstig uit Zuid Alaska en Aleoeten, waar ze overwinteren en uit de moerassen rondom de mondingen der Yukon en Kuskokwim rivier, waar ze broeden en hun 2-7

jongen na een broedtijd van circa 24 dagen grootbrengen. Jonge Keizerganzen missen de witte veerpartijen, terwijl snavel en poten nog bruinachtig zijn. Na de herfststui lijken de jonge vogels al veel op de ouders, maar vertonen nog veel zwarte plekken op kop en nek. De donskuikens zijn parelgrijs met een donkerder kop en bovenlichaam en zwarte snavel en pootjes. De eieren zijn crème-wit, tamelijk langwerpige gevormd. Mede door het zachte geluid, dat beide sexen van deze ganzesoort voortbrengen, de vriendelijke gezichtsuitdrukking en het werkelijk bijzonder zachte karakter, dat Keizersganzen ook tegenover de mensen dagelijks tonen, zijn ze zeer geliefd bij de bezitters van sierwatervogels over de gehele wereld.

Een werkelijk paar (gent x vrouw), niet eenvoudig te sexen op jeugdige leeftijd, maar later wel degelijk met behulp van een geslachtelijk onderzoek met de hand vast te stellen, dat fris, helder, liefst stromend hemelwater, welwater, goed slootwater zonder chemicaliën besmetting en met veel waterplantengroei en een flinke strook grasland ter be-

schikking staat, zal op 3 jarige leeftijd tot nafok overgaan.

Bijvoeren, zeker in de winter van brood, graansoorten, waarin vooral het percentage mais zeer laag gehouden is (vervetting!) gedroogde garnalen, die weer zijn geweekt, is noodzakelijk. Eigenlijk merkwaardig, dat deze ganzesoort, die van huis uit praktisch slechts dierlijke kost verorbert, maar in de toendra's ook is aangewezen op gras en besvruchten, in semi vrije staat liever geen dierlijk voedsel tot zich neemt, zoals de praktijk heeft aangetoond.

Ook in Nederland en België zijn enkele liefhebbers in het bezit van prima fokparen Keizerganzen, die ieder jaar meerdere kuikens tot wasdom weten te fokken en hiermee een niet onaanzienlijk financieel meevallertje behalen, want vorstelijke vogels zijn en blijven kostbaar, al slachten de Eskimo's er jaren tallozen...

Dominant zilver

W. Beckmann

Als we ons oor eens bij zebravinkkwekers te luisteren leggen, dan horen we al gauw dat men de dominant zilver variëteit een moeilijk te kweken kleurslag noemt. Nu kunnen we ons afvragen: moeilijk ten opzichte van wat? Moeilijk ten opzichte van normaal grijs, van normaal bruin of van zwartmasker?

kweek van goedgekleurde dominantzilver zebravinken, want om die te kweken hebben we goed gekleurde grijze zebravinken nodig. Het heeft geen zin om te trachten dominant zilvers te kweken uit een slecht gekleurd dominantzilver ouderpaar. Onder slecht gekleurde dominant zilvers versta ik vogels met veel té veel bruin op het

Foto: P. Ramaekers

Zelf ben ik op het ogenblik zover dat ik de dominant zilver variant ten opzichte van welke kleurslag dan ook, geen moeilijke kleurslag meer noem om de zeer eenvoudige reden dat iedere kleurslag, indien men daarvan een zeer goede kwaliteit verlangt, moeilijk te kweken is.

Korter gezegd, ieder kwaliteitsprodukt is moeilijk te bereiken.

Mijne heren medekwekers, zelfs de doodgewone grijze zebravink, wil men die van een uitstekende kleurkwaliteit kweken, is een moeilijk kweekprodukt, zelfs de grijze zebravink van prima kleurkwaliteit zien we nog maar zelden en hier zijn we nu gekomen aan het uitgangspunt van de

vleugeldek, met te diep gekleurde wangvlekken en flanktekening. Afhangende van de in die vogels aanwezige erfelijke factoren heeft u misschien een kans om uit twee slecht gekleurde dominant zilvers soms een iets beter gekleurd exemplaar te kweken, met iets minder bruin op het vleugeldek en iets lichtere wangvlekken en misschien bereikt u na enkele jaren strenge selectie dragelijke resultaten, maar een ideale methode is het toch niet.

Betere en vluggere resultaten zult u krijgen door gebruikmaking van normaal grijze zebravinken, hetzij man of pop, maar dan moet u niet zomaar

Ussel

De

de eerste de beste grijze man of pop gebruiken, u moet wel degelijk een prima gekleurd exemplaar voor uw kweek nemen wilt u uiteindelijk uw doel bereiken.

Voor de dominant zilverkweek moet u naast enkele dominantzilvers van een zo goed mogelijke kleurkwaliteit, enkele grijzen bezitten die een minimale bruine aanslag op het vleugeldek hebben. De grijze mannen moeten een witte buik en borst hebben, wat ook geldt voor de grijze poppen. Ik geef toe dat u dergelijke goed gekleurde grijzen met een lantaarntje zal moeten zoeken, maar ze zijn er.

U gebruikt dus grijzen met een zuiver grijs rugdek en witte buik.

Uit de paring dominant zilver man (niet prima van kleur) X grijze pop (prima van kleur) kweekt u ong. 50% dominant zilver mannen en poppen. De niet dominant zilver jongen zijn niet geschikt voor de dominant zilver kweek.

Uit de paring grijze man (prima kleurkwaliteit) X dominantzilver pop (niet prima van kleur) kweekt u ook ong. 50% dominant zilver mannen en poppen.

U loopt natuurlijk de kans om uit beide paringen enkele dominant crème poppen te kweken, dan weet u dat de door u gebruikte mannen vererfd zijn voor bruin. U laat de dominant zilver jongen rustig volledig op kleur komen, daarna pas selekteert u de best gekleurde exemplaren uit.

Deze best gekleurde exemplaren paart u weer terug op prima gekleurde grijze zebra's.

Het is de bedoeling op die manier de te zware bruine aanslag uit uw dominant zilvers te kweken.

Voor een mooie warm grijsblauwe kleur op de nek en het zadel is een minimale aanwezigheid van het roodbruine phaeomelanine in de bevedering gewenst, bij het volledig wegwekken van het roodbruine phaeomelanine uit de bevedering krijgen we de harde koudgrijze kleur.

Zeer belangrijk is dat u ook streng op de kleur van de wangvlek selekteert, deze moet van zeer licht crème tot wit zijn.

Een open vraag is het nog in hoeverre de gebruikmaking van normaal grijs de kleur wangvlek van de dominantzilvers beïnvloedt.

Op de kleurfoto ziet u een goedgekleurde dominantzilver man.

Om het geheel nog iets moeilijker te maken: Denkt u ook aan het formaat!

We eisen een goed geblokt type, dus geen lange slanke vogel, maar een mooie diepe vogel, ook deze kwaliteit ziet u op de kleurplaat.

Robin L. Restall

DE INDIGO- VINK

Het is volop zomer en als ik om 2 uur 's nachts wakker wordt is alles stil en rustig. Ik ben wakker geworden van een of ander geluid en ik vraag mij af wat dat geweest kan zijn. Plotseling wordt de stilte doorbroken door een aangename kristalheldere vogelzang. Ik weet nu wie mij gewekt heeft, het is de indigovink.

Gedurende de 3 jaren dat ik deze vogel in mijn volière hield, is het regelmatig voorgekomen dat hij mij met zijn heldere zang midden in de nacht wakker maakte. Vaak was ik dan bang dat de burens er ook wakker van zouden worden, maar het was een genot om naar deze heerlijke zang te luisteren.

Aan deze vogel heb ik trouwens erg veel plezier beleefd en niet alleen vanwege de zang, maar ook door zijn karakter en tamheid. Het was een verwoede bader en nam op één dag soms wel zesmaal een bad. Dit baden was voor hem een serieuze aangelegenheid en eindigde nooit aler hij zo door en door nat was, dat hij nauwelijks nog kon vliegen.

Indigovinken zijn vaak zeer strijdlustig, althans de mannen, tegenover rivalen. Mijn vogel hield ik in een volière met een paartje dominikaner kardinale, een geelgors, kanaries en een Japanse nachtegaal.

De mannen zijn niet bang uitgevallen en verdedigen hun territorium krachtig tegen indringers. Mijn indigovink heeft andere vogels nooit kwaad gedaan en ging voor vogels van gelijke grootte zelfs op de vlucht.

De indigovink (*Passerina cyanea*) komt voor in de oostelijke gebieden van de Verenigde Staten en Canada. In de wintermaanden trekken ze naar het zuiden en verblijven ze van Mexico en Panama tot Columbia.

Bij voorkeur houden ze zich op in streken met een dicht struikgewas.

De man is blauw van kleur, in verschillende schakeringen, van violet blauw op de kop tot groenblauw op de flanken. Als de man in het najaar in de rui komt, verdwijnt zijn mooie blauwe verenpak en krijgt hij een warme zachtbruine bevedering met op de borst wat strepen. Hij is dan vrijwel hetzelfde van kleur als de pop, zij hebben beide wat blauw in de staart en de vleugels, maar meestal laat de man ook wat blauw zien op de kop, de borst en de flanken.

Ze zijn zeer sterk en zelfs bij zeer koud weer bleef mijn indigovink ook 's nachts in de buiten-volière. In het begin heb ik wel geprobeerd hem 's avonds het nachthok in te jagen, maar toen dat niet lukte, heb ik er maar in berust dat hij steeds buiten bleef, hij heeft er nooit nadeel van ondervonden.

Broeden met indigovinken is geen eenvoudige zaak en slechts bij hoge uitzondering worden broedresultaten behaald. De pop bouwt een komvormig nest van gras en zachte plantenstengels. Als nestplaats wordt een goed verborgen plekje in een dichte struk gekozen. De 3 of 4 blauw-witte eitjes komen na ca. 12 dagen uit en de jongen groeien snel en vliegen gewoonlijk al binnen 2 weken uit. Zodra de jongen van de eerste ronde het nest verlaten hebben, begint de pop aan een tweede broedsel, waarvoor een nieuw nestje wordt gebouwd, veelal dicht bij het andere nest. De meeste kans op broedresultaten heeft men in een zeer grote volièrre, welke volop beplant is met dichte struiken.

Indigovinken eten veel dierlijk voedsel en als ze jongen hebben, hebben ze grote hoeveelheden hiervan nodig om hun jongen met succes groot te brengen. Naast een zaadmenu van witzaad, verschillende gierstsoorten en hennep, krijgen ze regelmatig trosgerst, graszaden, onkruidzaden, stukjes appel en peer en natuurlijk levend voedsel. Mijn indigovink was dol op meelwormen. Toen ik enige dagen op reis moest, werden de vogels verzorgd door een kennis, die de eerste dag het busje met meelwormen, dat ik gereed had gezet, geheel aan de vogels voerde. De indigovink wist niet van ophouden en overat zich aan de meelwormen, met het gevolg dat hij de volgende ochtend dood was. Men moet er dus voor oppassen dat men niet teveel meelwormen voert.

ALG. VERGADERING

De algemene vergadering werd gehouden op zaterdag 11 mei te Utrecht.

De voorzitter wees er in zijn openingswoord op dat de bond een succesvol jaar achter de rug heeft en sprak er zijn vreugde over uit dat het samengaan tussen de N.B.v.V. en de N.K.C. zeer goed verlopen was.

Hij huldigde een viertal keurmeesters, die dit jaar 25 jaar keurmeester zijn, t.w. de heren M. v. Woezik, J. Broekhuizen, J. v. Pelt en E. J. Lensink Sr. en bood hen een herinnering aan.

Dat het internationale contact en dan met name met de C.O.M. nog steeds niet loopt zoals wij dat graag zouden zien, werd door de voorzitter betreurd.

Ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan zal in Rotterdam een Internationale Tentoonstelling worden gehouden en hij spoorde de afgevaardigden aan om de leden te activeren aan deze wedstrijd deel te nemen.

De in 1967 overleden leden, onder wie keurmeester de Haan, werden herdacht.

Tot slot sprak de voorzitter de hoop uit dat het een vlotte vergadering zal worden.

De notulen van de algemene vergadering in 1967 werden goedgekeurd.

Ook de jaarverslagen van de secretaris en de penningmeester werden zonder aanmerkingen goedgekeurd. Verzocht werd de accountant eventueel een uitgebreider rapport te laten uitbrengen, waarmede de vergadering accoord ging.

De begroting voor 1968 werd goedgekeurd en de contributie vastgesteld op f 0,50 per maand voor afdelingsleden en f 10,— per jaar voor verspreide leden, een en ander behoudens forse verhogingen van de portotarieven.

Het volgende agendapunt „Beleid Bestuur“ vroeg de meeste tijd en een aantal afgevaardigden kwam met vragen en suggesties, welke echter niet altijd bij dit punt waren onder te brengen. Tenslotte werd het beleid bestuur goedgekeurd, zonder dat daarop aanmerkingen waren gemaakt.

Voor de bestuursverkiezing waren aftredend: de voorzitter, de heer v. Liempd en de heren C. v. Berkel, J. Broekhuizen, W. Bruggeling en W. Derksen. Tegencandidaten waren niet gesteld, zodat de voorzitter hiermede herkozen was; hij bedankte de vergadering voor het vertrouwen. Van de andere leden konden slechts drie herkozen worden. De uitslag van de stemming bracht als resultaat dat de heren C. v. Berkel, W. Derksen en J. Broekhuizen herkozen waren.

Bij de bespreking van de afdelingsvoorstellen werd steeds het advies van het bondsbestuur gevolgd.

Na de rondvraag werd de vergadering door de voorzitter gesloten.

Het was een vlotte en prettige vergadering, waarbij — als men het niet met elkaar eens was — steeds begrip bestond voor elkaars standpunt.

Engelse Postuurkanarie

P. J. Sanders

*Border-
kanarie*

*Foto:
H. Lacey*

Als het verkeerd gaat

Het maakt weinig verschil, dat, ook al hebben sommige postuurkanarieliefhebbers het vorige jaar 'n uitmuntend kweekseizoen gehad, ze zeer zeker zullen hopen dat het dit jaar nog beter zal worden. Het kan goed waar zijn dat het beter wordt, maar ook al hebben we alles hetzelfde gedaan met de verzorging van onze vogels, wil dat toch zeker niet zeggen dat we dit jaar niets tegen zullen komen waarover we kunnen klagen. De echte vogelliefhebber zal toch wel doorbijten als hij wat tegenslag krijgt, maar er is 'n groot gevaar dat diegene die nog niet veel ervaring met kanaries hebben er vlug genoeg van zullen hebben en ze van de hand zullen doen, wat natuurlijk heel erg jammer is, want we verliezen helemaal niet graag 'n vogelvriend. Er is 'n antwoord voor ieder probleem en dikwijls meer dan een en het is voor ons om uit te proberen welke het is. Ook met al de jaren ervaring die de schrijver heeft met verschillende soorten vogels weet hij nog maar heel weinig en blijft hij ieder jaar nog steeds aan het leren. Als u 'n probleem hebt met uw postuurkanaries is het gewoonlijk het beste om naar iemand te gaan die meer ervaring heeft en als u op die manier niet kunt bereiken wat u hebben moet, dan kunt u altijd zelf nog experimenteren en het kan heel aangenaam en verrassend zijn om ze zelf het antwoord te vinden. Als we aan het kweken zijn komen de eerste ongelukken dikwijls voor als het nestje gebouwd is, en het eerste ei moet wor-

den gelegd. Er is niet veel ervaring nodig om te zien wanneer het eerste ei onderweg is, omdat de avond voor de blijde verwachting de pop er 'n beetje dik en niet bijzonder goed gezond uitziet. Daarover hoeft u zich echter niet bezorgd te maken want dat is heel natuurlijk met alle vogels. Gewoonlijk wordt het ei de volgende morgen gelegd en de pop zal er daarna weer in uitmuntende gezondheid uit zien. Als het ei de volgende morgen om ongeveer half acht echter niet gelegd is en de pop op het nest zit of op de vloer van de kooi, dikwijls met gesloten ogen, dan zal ze hoogstwaarschijnlijk legnood hebben; dat wil zeggen dat het ei te groot is, of dat door 'n andere reden ze het ei niet kan leggen. Het kan zijn dat de pop te vet is, dat ze niet erg goed gezond is, of misschien omdat het weer erg koud is. Welke ook de reden moge zijn, er mag geen tijd verloren worden om haar te helpen om het ei te leggen. Eerst moet ze opgevangen worden, wat gemakkelijk zal gaan, want ze zal tegen die tijd wel zwak zijn, en met 'n klein heel zacht borsteltje of 'n veertje moet met olijfolie de anus worden geölied. Als u 'n ziekenkooi hebt dan wordt ze daar in gedaan en de temperatuur wordt gezet op ongeveer 30 graden Celsius. Na verloop van een of twee uren wordt het ei dan gewoonlijk wel gelegd en na de temperatuur langzaam verlaagd te hebben kan de pop uit de ziekenkooi worden gehaald en in 'n grote kooi of 'n volière worden gezet. Als u geen ziekenkooi hebt, dan kunt u de vogel in 'n

klein kooitje doen en dicht bij de kachel zetten, en gewoonlijk zal het resultaat dan ook wel goed zijn.

Als u met 'n pop wilt kweken die last van legnood heeft gehad, moet minstens 'n maand worden gewacht voordat u dat weer probeert, want anders kunt u er bijna zeker van zijn dat ze dood zal gaan. Iets dat veel meer gebeurt dan legnood, is dat de eitjes niet bevrucht zijn. De reden hiervan is gewoonlijk niet ver te zoeken, en is dat we proberen om te kweken met vogels die nog niet in 100% kweekconditie zijn. Behalve dat het 'n tijdverknouwen is, en slecht voor uw bloeddruk, is het voor de vogels natuurlijk ook niet goed om te proberen met kanaries te kweken voordat ze klaar zijn. Als ze echter in kweekconditie zijn mag niet gewacht worden en moeten ze onverwijld samen worden gezet, want als u te lang wacht zullen er ook geen jonge kanaries komen. Als 'n pop onbevuchte eieren heeft, moeten die niet direct worden uitgehaald en de pop weer 'n nieuw nestbakje worden gegeven. Ze zou dan wel weer vlug gaan leggen, maar gewoonlijk komen er dan maar ten hoogste drie eieren en die zijn dan ook nog heel dikwijls onbevucht. De beste manier is om de pop drie weken op de eitjes te laten zitten, dan het nestje weg te halen en ze 'n week later weer 'n nieuw nestbakje te geven. Daags daarna kan de man weer bij haar worden gezet. Op deze manier kunt u er vrij zeker van zijn dat er deze keer wel bevruchte eitjes zullen komen. Soms gebeurt het dat 'n pop 'n mooi nestje maakt en daar op dag in dag uit heel lief zit te kijken zonder echter 'n enkel ei te leggen. In 1964 had de schrijver er ook zo een en hij moest daar jongen van hebben hoor, want het was zijn beste tetoonstellingsvogel. Iedere keer dat de man bij haar werd gezet,

paarden ze altijd zonder tijdverlies, maar eieren kwamen er niet. Het volgende jaar werd geprobeerd om meer geluk te krijgen door haar met 'n man in 'n volière te zetten, maar weer geen eitjes en helaas was het liedje het jaar daarna nog hetzelfde. In het voorjaar van 1967 werd deze border pop aan 'n vriend gegeven en die kan er met zijn verstand niet bij waarom ze nooit gelegd had, want voor hem legde ze in een jaar 5, dan 4 en tenslotte nog weer 5 eieren en bracht elf (11) jonge borders groot. Op het ogenblik is ze weer in het bezit van de schrijver en heeft ze vier jongen die, nu dit geschreven wordt, 14 dagen oud zijn. Gewoonlijk worden de resultaten van 'n 4-jarige pop niet veel bijzonders, maar met de bovengenoemde is het andersom gebleken. Omdat de vriend die deze pop voor 'n jaar over had genomen zijn postuurkanaries op dezelfde wijze behandelt en ook hetzelfde soort voer geeft, hebben we echter niet uit kunnen vinden waarom dat ze zo veel veranderde. Nog iets dat regelmatig gebeurt, dat is dat als er kleine jonge kanaries in 'n nest zijn de pop soms de teennagels af pikt of het einde vleugels. Er wordt dan dikwijls gezegd dat het dan 'n kwaai pop is en ze wordt dan van de hand gedaan, maar dat is toch niet waar. Als het nestje 'ns goed wordt bekeken kan wel gezien worden dat er de een of andere soort luizen in aanwezig zijn. De pop probeert om deze dood te pikken en omdat de nagels ongeveer de grootte zijn van de luizen en zo op het oog dezelfde vorm hebben kan men zich wel indenken waarom deze ongelukken gebeuren. Tegenwoordig is het 'n doodeenvoudige manier om de luizen te bestrijden. Bijna iedere week worden 'n aantal heel veilige bestrijdingsmiddelen aangeboden in Onze Vogels en er is helemaal geen reden meer over om lang van luizen last te hebben.

ONKRUIDZADEN

CICHOREI (*Cichorium intybus*) Foto uit „Vogelfutterpflanzen“ (Verlag Jacob Héline)

Wellicht denkt u dat de plant welke is afgebeeld op de kleurenfoto een korenbloem is, toch is dit niet het geval, het is cichorei, dat inderdaad wel wat op de korenbloem lijkt, maar bij een nadere beschouwing hiervan toch goed te onderscheiden is. De planten groeien veelal in wegranden en bij graslanden, waar ze vaak veelvuldig voorkomen. Ze kunnen wel 1½ meter hoog worden en alleen daardoor onderscheiden ze zich al duidelijk van de korenbloem.

Van augustus tot oktober kan men de zaden, zowel rijp als halfrijp, verzamelen. Het beste kan men de planten geheel afsnijden en dan in bundels in een pot water in de volière zetten, ze blijven dan enige dagen fris.

Niet alleen voor de meeste inlandse vogels is het prima voer, ook kanaries en prachtvinken zullen er zich te goed aan doen.

Het is mogelijk de zaden te drogen en tot de wintermaanden te bewaren, zodat u dan vooral voor de inlandse vogels, zoals putters, sijsjes, groenlingen en keuen, een goed aanvullend voedsel op het normale zaadmenu hebt.

De grasparkiet en zijn kweek-

Door J. J. Hordijk

Ongetwijfeld weet een ieder dat er vele wegen naar Rome leiden, zo is het ook met de kweek van onze grasparkieten. De meeste van de kweekmethoden die wij toepassen kunnen alle tot succes leiden mits ze maar goed worden toegepast. Een van de belangrijke punten is, dat de kweker goed moet weten wat hij wil bereiken, dus een

te zijn van de erfelijkheidsleer van de grasparkiet. Vooral de inteelt en lijnenteelt vereisen een zeer grote kennis en feeling van de kweker.

Bij het bespreken van de kweekmethoden moeten we nooit uit het oog verliezen dat we steeds het fenotype onder ogen krijgen hetgeen de som is van de uitwerking van een bepaalde genencom-

goede kennis van de standaard moet bezitten. We onderscheiden als kweekmethoden de volgende methoden: VRIJE KWEEK - INTEELT - LIJNENTEELT — hetwelk een vorm van inteelt is — en KRUISING.

Tot nu toe wordt de kruising het meest toegepast in Nederland, zelfs zo veel dat er bijna geen kwekers met een eigen stam te vinden zijn. Sommige kwekers passen een bepaalde kweekmethode toe waardoor ze de concurrentie voor een paar jaar uitschakelen. Het bovenstaande wil ik gaarne toelichten bij de bespreking der betreffende kweekmethode.

Om een bepaalde kweekmethode toe te passen dient men in de eerste plaats goed op de hoogte
314

binatie en milieu. Vooral het laatste kan van zeer grote invloed zijn op het fenotype van de vogel.

Zoals de meeste onder ons wel weten worden de erfactoren of genen overgedragen van beide oudervogels op hun jongen. Deze erfactoren kunnen op twee verschillende manieren tot uitdrukking komen in het fenotype van de grasparkiet nl.:

1e Dominantie:

Hierbij domineert de erfactor over de latente factor (algemeen genoemd de recessieve factor) en is dus altijd zichtbaar.

De latente factor kan om de volgende reden niet in het fenotype tot uiting komen:

Ussel

De

methoden

a. Kripomerie

In dit geval is de bepaalde erfactor wel aanwezig, maar kan zijn werking niet uitoefenen omdat een andere factor welke met de eerste moet samenwerken niet aanwezig is.

b. Hypostatie

Hierbij is voor de bepaalde eigenschap de erfactor aanwezig en kan zijn werking wel uitoefenen maar een andere factor van een ander allelomorfaar overdekt de werking van de eerstgenoemde factor geheel.

c. Recessiviteit

Hierbij wordt een bepaalde eigenschap geheel overheerst door zijn allelomorffactor.

2e Intermediair of onvolledige dominantie:

Hierbij wordt een tussenvorm verkregen van de erfactor van de beide oudervogels.

Na dit uitstapje gaan we nog even terug naar de erfactoren.

Doordat het aantal erfactoren wat de grasparkiet heeft, bijzonder groot is, zijn ook de combinatiemogelijkheden zeer groot.

Laten we eens een voorbeeld nemen:

Stel we hebben 50 erfactoren, dan zijn de mogelijke combinaties 250, terwijl we dan nog niet eens rekening houden met de polymere factoren en de dominantievormen.

Bij de grasparkiet hebben we te maken met de erfactoren variatieband.

Het is mogelijk deze band door inteelt enigszins vast te leggen en kleiner te maken, hoewel er echter altijd een variatie blijft. Thans zullen we overgaan tot het behandelen van de diverse kweekmethoden.

Inteelt is de moeilijkste kweekmethode welke er is omdat men mits het goed wordt toegepast na een aantal jaren de top kan bereiken, maar verkeerd toegepast, zakt de kwaliteit van de vogels sneller weg dan wanneer men met dezelfde vogels de kruisingsmethode zou toepassen.

Laten we nu eens teruggaan naar de methode zelf en ons een aantal vragen stellen.

1. Is inteelt gevaarlijk en werkt het degeneratie in de hand?
2. Welke vogels gebruik ik voor inteelt?
3. Wat wil ik bereiken, dus het doel van de stam. Goede spots, goede kop of kwaliteitsverbetering van het type.
4. Is een outcross na verloop van tijd noodzakelijk en wanneer moet deze plaatsvinden?
5. Hoe passen we outcross toe?

6. Blijft er variatie in de voortgebrachte stamvogels?

We zullen al deze vragen in het volgende nummer van *Onze Vogels* behandelen in de volgorde waarin ze zijn gesteld.

Vrije kweek:

Hieronder wordt verstaan een vrije partnerkeuze, waarop men een aantal grasparkieten in een volière laat kweken zonder dat de koppeling met een bepaalde partner beïnvloedt wordt.

We zullen kort over deze methode zijn, daar ik niet verwacht dat veel kwekers deze methode toepassen. Sommige publikaties doen voorkomen dat dit met kwaliteitsvogels mogelijk is, maar zelf prefereren de meeste kwekers toch wel een meer zelf te beïnvloeden methode.

Wanneer men deze methode wil toepassen moet men vogels gebruiken welke ongeveer van gelijke kwaliteit zijn en liefst van één stam afkomstig. (Stamvogels hebben wij in Nederland bijna niet.) Verder moeten we ieder jaar zeer streng selecteren en hierdoor alle ongewenste eigenschappen verwijderen. Zou men geen goede selectie toepassen dan ziet men in tegenstelling tot wat vaak gepubliceerd is niet de wildvorm terug te keren maar men blijft op een slecht gemiddelde hangen. De oorzaak hiervan is dat het voortgebrachte individu zich aanpast aan de omstandigheden waarin het verkeert, zodat de op de vlucht gerichte lichaamsbouw van de wilde parkiet nooit bereikt zullen worden, daar de parkieten in de volière nooit zullen behoeven te vluchten voor levensbehoud.

Ook zal de ziekteresistentie zoals ze in de natuur voorkomt nooit in de volière terugkeren, terwijl de schuwheidsfactor nooit te voorschijn kan komen zonder dat de vogel aan de natuurlijke gevaren is blootgesteld. Men verkleint met deze methode op de lange duur ook de genenvariatieband maar het risico wat men met deze methode loopt om te mislukken is zeer groot.

Inteelt:

Hieronder wordt verstaan de kweekmethode, waarbij men kweekt met aan elkaar verwante vogels. Dit is weer te onderscheiden in vogels welke nauw aan elkaar verwant zijn b.v. broer x zus en vogels welke niet nauw aan elkaar verwant zijn b.v. neef x nicht.

Verder kennen wij de lijnteelt wat weer een andere vorm van inteelt is. Het doel van de inteelt is een selectieve verkleining van de variatieband der erfactoren. Kortweg gezegd, het uitschakelen van erfactoren welke dominant of recessief in de vogel aanwezig zijn en welke wij als kweker niet wensen. Let u er wel op dat we bij inteelt altijd erfactoren uitschakelen en er dus nooit één verkrijgen.

HIERUIT VOLGT DAT MEN UIT DE VOGELS NOOIT KAN HALEN WAT ER NIET INZIT.

Vervolg op pag. 321

Bestrijding Kanariepokken

We zijn weer teruggekeerd tot ons oude onderwerp „Pokken-difterie” of zo u wilt, hapziektebestrijding.

Wij verlieten dit onderwerp op het hoogtepunt van de actie, alwaar na de lezing van Prof. Dr. Hoekstra het succes langzaam maar zeker Nederland binnendrong en grote reacties teweeg bracht. Eindelijk kregen wij middelen (entstoffen) voorhanden, die de gevreesde pokken kunnen voorkomen, ja zelfs de vogels er immuun voor maken. De rustiger dagen, welke ik verwachtte, lieten echter veel langer op zich wachten dan ik gedacht had, leest u daarvoor nog maar eens Onze Vogels no. 1 van januari '68. Voor zover ik weet, heeft mijn kwekerij onder al deze drukte niet geleden, afgezien van het feit dat er op zekere dag eensklaps een gevaarlijke ziekte, cocci-diosis, (een besmettelijke darmziekte) onder mijn vogels uitbrak. We wisten echter dat ik, gezien de beperkte ruimte waarover ik beschikte, een heel gevaarlijk spel speelde. Immers de mij toegezonden vogels waren lang niet altijd gezond en aangezien ik maar over één vogelverblijf beschikte, was besmettingsgevaar dagelijks aanwezig.

Juist daarvoor koesterde Dr. Smit een zekere angst, welke naar later bleek niet ongegrond was. Even een telefoontje naar het instituut en men was onmiddellijk bij mij met de nodige medicamenten en ontsmettingsstof. Dode vogels gingen in een plastic zak het vuilnisvat in en de zieke vogels werden zoveel mogelijk uitgevangen. Alles werd ontsmet, medicijnen verstrekt en na tien dagen waren alle vogels weer kerngezond; er waren toen echter reeds 16 geschonken en 8 eigen vogels overleden. Vrienden van mij boden direct andere vogels aan, daar ik echter goed gekweekt had, kon ik deze tegenslag zelf opvangen. Zo ziet u hoe gevaarlijk het kan zijn andere vogels zonder meer in één kamer bij eigen vogels te plaatsen. Het nu volgende houdt ook voor u allen een belangrijke tip in, luistert u maar. Toen Dr. Smit mijn kwekerij en vogelverblijf bezocht zei hij „Elderhorst, je hebt hier twee vluchten boven elkaar, in de onderste zitten uw eigen vogels, in de bovenste die voor de actie. Je moet deze zaak eens omruilen, eigen vogels boven, actie-vogels naar beneden.” Ik antwoordde, dat is goed, maar wat heeft dat voor zin? Hij vertelde mij dat het besmettingsgevaar bij de geschonken vogels het grootst is, zitten deze dus boven uw eigen vogels, dan vallen eventuele smetstoffen, zaad of mest naar beneden, waardoor de daar aanwezige vogels vlug ook besmet kunnen worden. Zitten uw vogels boven, dan is het gevaar veel minder groot. Deze

318

tip heb ik volkomen aanvaard en uitgevoerd. Voor u houdt dit ook in, zet nooit een zieke vogel boven een gezonde. U ziet, alles is maar een weet.

Terug naar ons onderwerp. Op zekere dag kreeg ik bericht van het Instituut dat men, gezien enkele onvoikomenheden bij de entstoffen, besloten had tot een na-onderzoek over te gaan en of ik kans zag binnen enkele maanden 200 vogels te verzamelen. Onmiddellijk startte ik weer met de inzamelings-actie, maar alles ging bij deze tweede aanvang weer net zo stroef als bij de eerste. Op eens echter ontving ik een schrijven van een zekere mijnheer Rhee uit Almelo, secretaris van de vereniging Edelzang aldaar. Deze schreef mij: Ik schaam mij en met mij mogen alle kwekers in Nederland dit wel doen, omdat zij zulk een groot en omvangrijk werk laten rusten op de schouders van één man. Hij stelde voor ook een inzameling te beginnen, echter in nauwe samenwerking met mij.

Door A. Elderhorst

Wel vrienden, dat is prima gegaan, we wisselden steeds de stand van zaken met elkaar uit en we wisten op de vogel en ook op het dubbeltje af hoe de zaken stonden. Daarbij loofde de bond een fraaie beker uit voor dié afdeling welke de meeste vogels schonk. Binnen de geplande tijd hadden wij ruimschoots de benodigde vogels, terwijl de beker werd gewonnen door de afdeling Edelzang Almelo, ik meen met 91 vogels. Er zaten in Almelo ruim 100 vogels en in Rotterdam idem. In Almelo ben ik ze op gaan halen en heb ze regelrecht naar het Centraal Diergeneeskundig Instituut gebracht. Het na-onderzoek nam een aanvang. Mijn deskundigheid op dit gebied is net zo groot als die van u waarde lezer, maar ik kan u wel zeggen, het is een erg uitgebreide materie. Op vogelgroepen van 20 stuks worden steeds diverse stoffen gebruikt en elke groep behandelde vogels weer getoetst met andere stoffen en zo worden ontelbare proeven tegen elkaar uitgebalanceerd, soms met teleurstellend resultaat, soms met succes. Voor mijn gevoel is het net of de onderzoekers bezig zijn uit te rekenen hoe de uitslag

Wessel

De

van een voetbalpool zal zijn, ze komen er vlug achter of blijven jarenlang in de ruimte schieten. Maar het na-onderzoek heeft geresulteerd in verdere verbeteringen van de entstoffen en wel in die mate dat de milde entstof soms na de pokkenbesmetting deze ziekte ineens kan onderdrukken, men moet dan wel met een sterke stam vogels te maken hebben. Met een zwakke of ziekelijke stam is dat onmogelijk.

Dit weet u dus ook weer, verder herhaal ik dat milde entstof beslist ongevaarlijk is en bij herhaling kan plaatsvinden en slechts 3 maanden een grotere weerstand geeft. Past men 3 weken na de milde enting de zware toe, dan moet u rekenen op 2% entverlies, maar dan zijn uw vogels vrijwel levenslang immuun tegen pokken. Vatten we alles nu even samen, dan is het zo: Bij besmetting zonder enting sterftcijfer 98%. Bij besmetting na milde enting sterftcijfer 30 à 35%. Bij besmetting na milde en zware enting geen sterftcijfer, alleen rekening houden met 2% entverlies.

Let wel, nooit een zware enting uitvoeren alvorens 3 weken eerder de milde enting heeft plaatsgehad. De zware enting veroorzaakt wel eens stilstand in de rui, hetgeen voor de kleurkweker funest kan zijn, omdat dan tweekleurigheid ontstaat, met soms slechte uitslagen. Zij omzeilden dit gevaar door één of tweemaal mild te enten en dragen dan liever het risico van 30% sterfte.

Dit is het fantastische eindresultaat van het totaal onderzoek, we bezitten nu een geweldig wapen tegen pokken-difterie (hapziekte).

Vond er voorheen een besmetting plaats, dan was er geen houden aan en ging de kwekerij ten gronde. Verslagen en met wanhoop in het hart stond de kweker bij zijn vluchten, er was niets aan te doen geweest. Als het hem nu zou overkomen, zou hij alleen vertwijfeld aan zijn haar kunnen trekken en zeggen, had ik maar naar goede raad geluisterd, had ik maar geënt.

Graag wil ik u een voorval vertellen van luttele maanden geleden.

Op een morgen in begin oktober ontving ik een schrijven van een kweker uit Eindhoven. Deze begon mij te vertellen dat zijn vogels puistjes aan tenen, rond de snavel en ogen vertoonden, terwijl sommige naar adem haptten. Voor mij waren dit voldoende gegevens om met zekerheid te zeggen dat dit pokken-difterie was. Verder vertelde hij mij dat zijn kwekerij 63 vogels telde en dat daarvan reeds 18 vogels gestorven waren. Kunt u mij snel een raad geven wat ik hiertegen moet doen.

Diezelfde morgen schreef ik hem terug: Dit is zeer zeker pokken, localiseer elke vogel, vraag via uw dierenarts direct milde entstof aan, ga snel tot enting over en ontsmet uw gehele kwekerij. Ook vertelde ik hem dat hij ondanks een enting geen enkele hoop mocht koesteren, ten eerste omdat de pokken al heersten onder zijn vogels en ten tweede dat hij te laat was met het enten, maar

ook dat met een enting een minuscule pokken-smetstof wordt ingebracht. Reken dus zo: Uw kwekerij gaat verloren, maar grijp u vast aan die ene strohalm, die ons nog ten dienste staat. Het bleef nadien angstig stil rond dit geval en ik dacht, die kwekerij zal wel verloren zijn.

Eind november bereikte mij echter wederom een brief van deze kweker van de volgende inhoud: Uw raad om tot een milde enting over te gaan heb ik, ondanks dat u mij weinig hoop gaf, toch uitgevoerd en het resultaat was bevredigend, 10 dagen nadat de vee-arts geënt had, was er aan mijn vogels vrijwel niets meer te bespeuren. Nu zijn de overgebleven vogels weer kerngezond. Ik heb 6 mannen en 6 poppen overgehouden. De hele kwekerij is, mede op aandrang van de vee-arts, geheel met loog ontsmet, het enige radicale middel, zei hij.

De mannen zongen op onze onderlinge 84 en 81 punten. Wat ben ik blij uw raad alsnog opgevolgd te hebben, dank en nog eens dank. Tot zover dit schrijven, hetgeen voor ons betekent, een succes voor onze entstof, dat het vermelden volkomen waard is.

Toch waarschuw ik iedere kweker, dit is geen vaststaand succes, alleen als het een zeer sterke stam betreft, is dit te bereiken en ook dan pas als de ziekte niet kwaadaardig optreedt.

Tot besluit wil ik er op wijzen, dat er uit dit werk dat ik verricht een tweede taak gegroeid is, namelijk voorlichting geven over diverse andere ziekten. Dit komt omdat ik brieven ontving, waarvan ik met grote stelligheid kon zeggen, het betreft hier geen pokken. Dan ging ik zoeken wat het dan wel kon zijn en na enige correspondentie kon ik soms wel vaststellen wat er aan de hand was, heel dikwijls in samenwerking met het Centraal Diergeneeskundig Instituut. Nu wordt mijn adres ongeveer benut als consultatiebureau. Later hoop ik u hierover nog eens wat te vertellen.

Met de gehele gang van zaken ben ik wel tevreden, het is leuk voor u allen iets te mogen betekenen en met grote ijver en liefde probeer ik onze bond groot te maken en voor u te bereiken dat u uw hobby met plezier kunt bedrijven, dit moet een lust zijn en mag nimmer als een last gevoeld worden.

U mag mij gerust schrijven, mits met betaald antwoord, maar dan over dingen waar u in uw vereniging of omgeving geen antwoord op kunt krijgen. Samen kunnen we soms moeilijke problemen oplossen, schrijf dan aan A. Elderhorst, 1e Wandeloordwarsstraat 35a, Rotterdam 11.

Wissel

De

OIEVAARSFARM

Foto: Horst Müller

Het teruglopen van het aantal ooievaars in Nederland vervult velen met zorg. Niettegenstaande de moeite, die de Nederlandse Vereniging tot bescherming van Vogels ieder jaar weer doet om de ooievaarsstand op peil te houden, o.a. door het bouwen van ooievaarsnesten, komen er toch steeds minder ooievaars in Nederland voor.

Bedroeg het aantal broedparen in 1936 nog 316, in 1967 is dat aantal teruggelopen tot — schrikt u niet — 18 paren.

Zeer terecht bestaat de vrees dat over enige jaren de ooievaar zal zijn verdwenen van de lijst van Nederlandse broedvogels.

De Nederlandse Vereniging tot bescherming van Vogels heeft daarom het initiatief genomen om te trachten deze achteruitgang tot staan te brengen

en misschien zelfs het aantal broedparen te doen toenemen. Men heeft daartoe het z.g. „Ooievaarsplan“ opgesteld. Dit plan houdt in dat men wil komen tot de inrichting van een ooievaarsfarm, waar het mogelijk zal zijn om tot kunstmatige aankweek van ooievaars over te gaan.

In Zwitserland heeft men reeds met een dergelijke farm succes geboekt. Sedert 1950 was de ooievaar als broedvogel uit Zwitserland verdwenen. Op de z.g. ooievaarsfarm werden de laatste jaren met succes ooievaars gekweekt, zodat er in 1967 al weer 8 paren in de vrije natuur nestelden.

Als „Vogelbescherming“ de benodigde gelden bij elkaar kan krijgen, wil men op een daartoe geschikt terrein een farm inrichten, waar een aantal ooievaars tezamen worden gebracht. Dit zullen

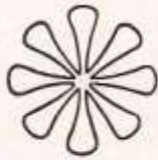

uiteraard geen ooievaars zijn die hier reeds broeden, maar vogels die om een of andere reden gehandicapt zijn en de lange trektocht in de winter niet kunnen ondernemen, aangevuld met vogels uit gebieden waar ze nog veelvuldig voorkomen. De jongen die op de farm geboren worden, zullen in vrijheid kunnen wegtrekken, maar omdat deze er waarschijnlijk de voorkeur aan geven om in de omgeving van hun geboorteplaats te gaan nestelen, is er een reële kans dat er op deze wijze het aantal broedparen zal gaan toenemen.

Het ligt voor de hand dat met de uitvoering van dit plan grote bedragen gemoed zullen zijn, niet alleen de inrichting van de ooievaarsfarm is een kostbare zaak, ook de jaarlijks terugkerende vaste kosten zullen niet gering zijn.

Om aan regelmatige inkomsten te komen, heeft de Nederlandse Vereniging tot bescherming van Vogels o.a. de mogelijkheid opengesteld om door een jaarlijkse donatie in het Ooievaarsfonds „Vrienden van de Ooievaar” te worden. Vrienden van de Ooievaar” zullen regelmatig van de stand van zaken op de hoogte worden gehouden.

Gezien het grote belang van het welslagen van dit Ooievaarsplan hopen wij dat ook vele leden van onze bond zich zullen melden als „Vriend van de Ooievaar”. Het adres van de Nederlandse Vereniging tot bescherming van Vogels is: De Ruyterkade 100 te Amsterdam. Geldelijke bijdragen kunnen worden gestort op giro no. 29213 t.n.v. Vogelbescherming, Amsterdam, met vermelding van „Ooievaars”.

Voor scholen en instellingen staat de mogelijkheid open een ooievaar te adopteren. Het bondsbestuur heeft besloten dat ook onze bond een ooievaar zal adopteren voor een bedrag van f 100,—.

CHINESE DWERGWARTEL

Vervolg van pag. 317

Na een week gaan de eieren schouwen. De onbevruchte eieren worden verwijderd. Drie dagen voor het uitkomen laat men de vochtigheidsgraad oplopen tot 65-75%. Wanneer de jongen uitgekomen zijn, opent men alle luchtgaten en laat de jongen in de machine opdrogen. Heeft men veel eieren in de machine liggen, dan is het raadzaam steeds zo'n tien jongen te verwijderen en deze onder een warmtelamp te plaatsen bij een temperatuur van 30-35° C en de lege schalen te verwijderen. De overgebleven eieren schuift men weer bij elkaar (niet rollen).

De eerste 24 uren geeft men de jongen geen voedsel. Het is raadzaam de jongen de eerste dagen niet op zand te laten lopen, daardoor hiervan anders te veel oppikken en hieraan sterven.

Jonge kwartels hebben veel rust nodig, daarom gebruikt men liever een donkerstraallamp in plaats van een lichtgevende lamp.

Wanneer de jongen de eerste weken doorkomen zal alles verder wel goed verlopen. De warmte van de kunstmoeder laat men steeds langzaam verminderen. Na ongeveer 4 weken kunnen ze het zonder extra warmte stellen.

GRASPARKIETEN EN ZIJN KWEKMETHODEN

Vervolg van pag. 315

Vooraf van dit laatste moeten we goed door-drongen zijn. Er is geen enkele kweekmethode zo miskend als de inteeltmethode. De reden hiervan is dat de meeste onder ons een te kleine kennis hiervan bezitten en tevens dikwijls de vogels er niet voor hebben. Ook veel grote kwekers schuwen deze kweekmethode, maar ondanks dat ben ik ervan overtuigd dat deze methode de enige is die op lange termijn tot succes kan leiden.

Voorbeelden hiervan zijn er ten overvloede in de postduivensport waar ik ongeveer 10 jaar aan deelnam met wisselend succes.

Zelf kruiste ik veel met zuivere stamvogels maar ben nooit tot de successen gekomen waar inteelt plegende kwekers op latere tijd mee kwamen.

Het kostte hun jaren voor zij zover kwamen, maar eenmaal aan de top, bleven zij ook jaren meedraalen. Ook in de duivensport wilden de meeste kwekers niet van inteelt horen. Maar die het wel toepasten hingen het nooit aan de beruchte grote klok, terwijl hun succes er meestal niet om loog. Ik denk hier aan mensen zoals: Jansen, gebr. Ooms, dr. Bom en vele anderen. Aan deze kweekmethode hebben de kwekers in Engeland hun grote voorsprong te danken.

Natuurlijk hebben ook andere invloeden hiertoe bijgedragen. (wordt vervolgd)

De vrij eenvoudige vererving die we tot nu toe behandeld hebben moeten we goed onder de knie krijgen. Dan pas kunnen we overgaan tot de wat meer gecompliceerde paringen van agaats x bruin en groen x isabel. De paring agaats x bruin geeft groene zonen. Het maakt geen verschil welk ouderdier agaats of bruin is.

De groene zonen uit zo'n paring bezitten de aanleg om alle vier de klassieke kleuren te doen verschijnen. Dergelijke groene mannen werden genoemd *passé-partout*, deze benaming wil zoveel te kennen geven als de sleutel die overal op past. En hiermee wordt bedoeld onverschillig welke pop men aan de p.p.man paart, zowel groen, bruin, agaats en isabel kan optreden in de nateelt. Afhankelijk van de te gebruiken pop als man in genoemde kleuren, als pop kunnen zij altijd geboren worden.

Het wil helemaal nog niet zeggen dat elke p.p.man een passende paargenoot is om een zekere pigmentkleur te fokken. Absoluut niet!

Als we onze zinnen hebben gezet om agaats te fokken dan zullen we de bruinfactor weren. Is het ons te doen om bruin, dan schuwen we de opleekfactor. We kunnen namelijk wel heel netjes op papier een schema opstellen, de factoren heel netjes afzonderlijk geplaatst. Maar dit wil nog niet inhouden dat de factoren elkaar onderling niet beïnvloeden. Wis en waarschijnlijk wel. Zij kunnen elkaars werking versterken of verzwakken. Soms kan het nodig zijn dat we gebruik moeten maken van een p.p.man. Als we een bepaalde kleur zelf niet bezitten dan kunnen we met behulp van de p.p.man zelf de begeerde kleur scheppen. En dit kunnen we gaan zien in de volgende les.

BOEKENNIEUWS

Curt af Enehjelm

„*Taschenbuch der heimischen Singvögel*“ is de titel van een zakboek over onze inlandse zangvogels, dat verscheen bij het Urania-Verlag in Leipzig. Dat dit boek in een behoefte voorziet blijkt wel uit het feit dat dit reeds de elfde druk is. Auteur is **Dr. Gerhard Creutz**, die van iedere vogel een beschrijving geeft van levenswijze, zang, eieren en voorkomen. Van iedere vogel is een gekleurde afbeelding opgenomen. De kwaliteit van deze kleurplaten is erg wisselend, er zijn zeer goede bij, maar ook wel minder goede.

De prijs bedraagt 6 Oostduitse Markten.

Papageien
Haltung - Zucht - Arten

Das Vivarium

In de serie „*Das Vivarium*“ van het **Kosmos Verlag** in Stuttgart verschenen twee nieuwe boekjes, waarvoor weer veel vogelliefhebbers — ook in Nederland — belangstelling zullen hebben.

Curt af Enehjelm, de bekende directeur van de dierentuin in Helsinki, die reeds vele boeken over vogels publiceerde, schreef een boekje getiteld „*Papageien*“.

Gezien zijn enorm grote ervaring mag men verwachten dat hij in dit kleine boekje veel informatie zal geven en dat is inderdaad het geval. In korte hoofdstukken wordt alles wat met het houden en de kweek van papegaaien, ara's en agaporniden samenhangt zeer geconcentreerd behandeld, veel noodzakelijke informatie, zonder gepraat er omheen. Een zeer goed boekje, dat D.M. 5.80 kost.

De Harzer Zangkanarie

M. van Woezik

Bij de behandeling van de holklingsel heb ik reeds gewezen op de Duitse naamgeving van die toer. Dit geldt evenzeer voor de klingsel, zodat wij dit niet behoeven te herhalen. Het grote verschil tussen holklingsel en klingsel, het woord zegt het reeds, bestaat hierin, dat bij klingsel het element hol totaal ontbreekt. De klingsel kan derhalve nooit een diep of hol geluid veroorzaken.

De klingsel is een onderbroken toer met een zeer eenvoudige structuur. De onderbreking mag bij klingsel echter niet te groot zijn, omdat bij een grote ruimte tussen de toongrepen de toer een hupsend karakter krijgt, hetwelk nadelig is voor een vloeiende voordracht van de toer. De klingsel heeft slechts een kleine toonvang en tevens een kleine mogelijkheid in de variatie van de grondtoon. Immers indien de klingsel zou worden gebracht met een diepere grondtoon dan de *i*, dan zou het geen klingsel meer zijn en zou dezelfde toer holklingsel moeten worden genoemd.

De klinker van de goede klingsel is *i*, voorafgegaan door de medeklinker *l*, *h* of *d*. De *l* als medeklinker is wel te prefereren boven de andere medeklinkers. De toer klinkt dan als *lie*, *lie*, *lie* en heeft dan een vloeiend karakter.

Met de medeklinkers *h* of *d* kan de klingsel nog wel goed zijn, maar dan mogen deze medeklinkers slechts heel zacht hoorbaar zijn, anders krijgt de klingsel een enigszins stotend karakter.

Indien andere medeklinkers dan de hiervoor genoemde ingelast worden, wordt de klingsel een lelijke en gevaarlijke toer. Als u een klingsel hoort uitspreken als *tsi*, *tsi*, *tsi* of *dsed*, *dsed*, *dsed*, *dje*, *dje*, *dje*, dan hebt u te doen met een lelijke en gevaarlijke klingsel. Een belangrijk element van de klingsel is ook de grondtoon. De klingsel is bedoeld als een belletje en zodra de grondtoon *i* niet zuiver en helder is, kan men nauwelijks van een belletje spreken. De klingsel mist in dat geval zijn taak als afwisselingstoer in het Harzerlied.

Mooie en zuivere klingsels worden niet zo vaak gehoord, vandaar dat ook maar zelden het maximum aantal punten voor klingsels wordt gegeven. Met de klingsels is er vaak iets dat de toer een mindere waarde geeft. Soms is een goede klingsel te lang of wordt hij te vaak in het lied herhaald, waardoor hij teveel op de voorgrond treedt en daardoor aan het lied een ruw karakter geeft.

Dan weer is de grondtoon niet helder of worden verkeerde medeklinkers ingevlochten. Een andere keer is de grondtoon te lang en is het een getrokken klingsel, ook wel slepende klingsel genoemd.

Verder horen wij soms neuzige, spitse, gestoten en hupsende klingsels, die allen, al dan niet foutief en daardoor gestraft, toch niet het maximum toe te kennen aantal punten kunnen behalen.

De klingselrol

De klingselrol is een zuivere roltoer. Eenvoudig van structuur, met slechts één klinker, voorafgegaan door één medeklinker, de *r*. Ook bij de klingselrol is het belangrijk, dat de klinker *i* zuiver en helder wordt gebracht. Het komt voor dat een vogel de klingsel, die een onderbroken toer is, in dezelfde toerbeurt afwisselt met een klingselrol, die een onderbroken vorm heeft. Indien beide toeren goed zijn van toon en structuur, kan het geheel een zeer mooi effect hebben.

De klinker van de klingselrol moet, evenals die van de klingsel, een heldere metaalachtige klank hebben. Ook de medeklinker van de klingselrol kan veel aan de muzikale waarde van de toer bijdragen. Andere

ad. f Necrose = afsterven. Misschien een gevolg van een slechte bloedvoorziening (zie ad. b)? Afsterving van delen van de longen door bacterie werking werd schijnbaar niet geconstateerd. Hier door kunnen hele gaten (z.g. cavernes) ontstaan.

ad. g Coccen zijn de ziektenverwekkers, behoren zeker niet in lever en hart thuis.

Tot slot voor degene die de Mot-mot niet kennen: Op mij maakt de Mot-mot de indruk van een ijsvogel, zowel wat maat als gedrag betreft. De staart is alleen aanmerkelijk langer en de kleur niet zo briljant als die van de ijsvogel. De laatste heb ik vroeger als jongen eens gezien en nu kort geleden weer op een vakantie n.l. in de buurt van Denekamp, n.l. bij het buiten Singrave, en in Lochem bij de eendenvijver.

P.S. Aan het bovenstaande zou ik gaarne nog het volgende toevoegen.

Enige maanden geleden publiceerde een liefhebber een artikeltje over zijn gelukke kweek met Kala bulbul. Hij steit daarin de vraag of andere liefhebbers ervaring hadden voor wat betreft het gedrag van de Kala bulbul-man. Daar de Kala bulbul toch niet zo'n bijzonder zeldzame vogel is, zou deze liefhebber toch hebben mogen verwachten dat een of meer lezers van „Onze Vogels“ op zijn vraag zouden reageren.

Daar de heer Redacteur zeker een dergelijk antwoord in „Onze Vogels“ zou hebben opgenomen, meen ik te kunnen constateren, dat niemand gereageerd heeft. Daarom mijn ervaring.

Indertijd had ik — zonder partner — een man Kala in mijn toch vrij grote volière. Die man was heel wat groter dan een pop. Nu moet men altijd bij het vergelijken voorzichtig zijn, vogels van dezelfde soort, maar dan uit verschillende landstroken afkomstig, willen nog wel eens in grootte variëren. Mijn man was wel lastig voor mijn andere vogels en ik heb hem dan ook opgeruimd. Sinds enige jaren had ik een Kala pop en een Roodoor-bulbul pop. Beide hadden zowel in 1966 als in 1967 een gemeenschappelijk nest (in een kanariënestkastje) met 2x per jaar totaal 6 eieren (drie van de Kala en drie van de Roodoor). Daar ik de Roodoor mooier vind dan de Kala heb ik de Kalapop opgeruimd en een Roodoor aangeschaft.

Of deze Roodoor een man is???

Roodoors zijn voor een volière prachtige en levendige vogels. Natuurlijk in vergelijking met zaadeters, eisen zij wat meer zorg: bestaande uit vruchten en een goed aangemaakt universeel.

J. v. Wachem

BELANGRIJKE MEDEDELINGEN

ADRESWIJZIGING BONDSSECRETARIS

Per 1 juli wordt het adres van de Bondssecretaris gewijzigd in Joh. Mv. Pelt, Vlaardingerdijk 331, Schiedam.

NIEUWE AFDELING

Als nieuwe afdeling kunnen we deze maand begroeten de afd. Enschede, met 67 leden.

In Memoriam	In leven lid van de afd.
Dhr. L. de Vetten	Den Haag
Dhr. E. Hinneman	Oostburg
Dhr. B. Ekema	Warffum
Dhr. J. Bross	Heesch
Dhr. J. Damen	Kaatsheuvel
Dhr. M. Wijnings	St. Willibrord

Afgevoerd wegens contributieschuld

D. van den Berg, Vaarkade 11, Leiden
 N. Bosman, Rijnsburgerweg 39, Leiden
 Th. v. d. Zwet, Willem de Zwijgerlaan 199, Leiden
 C. van Egmond, Narremeerstraat 52, Warmond
 W. H. Jansen, Haagweg 186, Rijswijk
 L. Publichuisen, Molenstraat 20, Heumen
 P. Calandt, Rozenprrielstraat 75, Haarlem
 K. Ket, v. Marumstraat 35, Haarlem
 J. J. Dijkema, Dr. Leydsstraat 37, Haarlem
 B. Kops, Boschstraat 144, Nieuw Vennepe
 J. L. Miedema, Stavangerstraat 6, Haarlem
 J. M. Wijnja, Nagtegaalstraat 113, Haarlem

Afgevoerd wegens contributieschuld:

Dhr. P. C. Boeters, Slijkende 93, Den Haag
 Dhr. J. de Charon, Zonneoord 39, Den Haag
 Dhr. H. H. Happen, v. d. Veldestr. 84, Den Haag
 Dhr. W. Herderson, Westduinweg 62c, Den Haag
 Dhr. G. A. Hutten, Gladiolustr. 9, Wassenaar
 Dhr. J. H. Unie, Tamboerlaan 12, Rijswijk
 Dhr. J. G. Verbeek, Regentesselaan 5, Den Haag
 Dhr. H. Voordijk, Hertenrade 236, Den Haag
 Dhr. H. Warmenhoven, Nijverheidstr. 10, Den Haag
 Dhr. C. de Rooze, Barnsteenhorst 17, Den Haag
 Allen lid van de afdeling Den Haag.

Vionate

voor kerngezonde vogels

Dit zijn de 12 vitaminen in „VIONATE“, met enkele van de belangrijkste redenen waarom zij nodig zijn :

- vitamine A — bevordert de genezing van infectieziekten; voorkomt nachtblindheid
- vitamine D₃ — voorkomt rachitis en andere beenafwijkingen
- vitamine E — bevordert de voortplanting, bevordert de spierontwikkeling
- vitamine B₁ — voorkomt afwijkingen in het zenuwgestel, activeert de eetlust, bevordert een doelmatige spijsvertering
- vitamine B₂ — voor de groei en het functioneren van alle lichaamscellen
- nic.amide — zeer belangrijk voor de bevedering, geeft bij een tekort moeilijkheden in de stofwisseling (huid-, maag- en darm-aandoeningen)
- calcium-pantothenaat — is onmisbaar voor een goede bevedering en voor goede broedresultaten
- vitamine B₆ — voor de stofwisseling van eiwitten
- foliumzuur — is onmisbaar voor de groei van de veren, geeft bij een tekort moeilijkheden in de groei (kweek - opfok)
- choline-chloride — voor de stofwisseling van voedingsvetten
- vitamine B₁₂ — bevordert goede broedresultaten, geeft bij een tekort afwijkingen in het zenuwgestel
- vitamine C — geeft bij een tekort grotere vatbaarheid voor infectieziekten.

Dit zijn de belangrijkste redenen waarom deze 9 mineralen nodig zijn :

- calcium en fosfor — noodzakelijk voor een goede ontwikkeling van de veren
- natrium-chloride — werkt op de waterhuishouding, geeft bij een tekort algemene uitdroging

- jodium — regelt de activiteit van de schildklier, een tekort veroorzaakt een te grote vetafzetting en geeft trage vogel
- ijzer en koper — voor de vorming van hemoglobine, de zuurstofdrager die het bloed zijn rijke rode kleur geeft
- cobalt — ter voorkoming van bloedarmoede en slechte groei
- magnesium — voor het juist functioneren van de spieren en het zenuwgestel
- mangaan — voor de vorming van de beenderen, voor de groei, voor de voortplanting

„VIONATE“ is het middel dat er voor zorgt dat U er helemaal zeker van kunt zijn dat Uw vogels niets, maar dan ook niets te kort komen.

DE BETEKENIS VAN DE GEGARANDEERDE ANALYSE

Op het etiket van elke verpakking van „VIONATE“ staat exact aangegeven in welke verhoudingen bovenvermelde ingrediënten in „VIONATE“ aanwezig zijn. De „gegarandeerde analyse“ is Uw waarborg dat U ook inderdaad krijgt waar U voor betaalt!

21 VITAMINEN EN MINERALEN MET VIONATE COMPLEET

Verkrijgbaar in elke goede speciaalzaak

Alleenverkoop voor de Benelux:

Firma J. Rustwat Excercitiestraat 6
Rotterdam - Telefoon 010 - 11 38 00

NÚ OOK

WIMOFOK TOP 55 ROOD

en

WIMOKRACHT ROOD

Het voer voor alle rood factorige vogels
met zuivere canthaxantine

WIMOFOK TOP 55

Het opfokvoer met een extra toevoeging van de essentiële aminozuren, lysine en methionine. Het opfokvoer, dat de jonge vogels de kans geeft hun erfelijke aanleg wat grootte en vorm betreft volledig te benutten.

Wanneer U dit opfokvoer voor de éérste maal verstrekt moeten de vogels hier even aan wennen. Toevoegingen van wat geraspte wortel of appel of eventueel wat gekiemd zaad, doet het de vogels gemakkelijk leren eten.

DE WITTE MOLEN N.V.

MEEUWEN (N.BR.) - TELEFOON 04165-210-245

13-8 r. an. spitstaartamandine geringd '68 gegerandeerd onverw. en op kleur. Gevraagd te rullen 1-1 R.K. gouds amandine. G. Bories, Ocijstraat 38, Tiel.

TE KOOP GEVRAAGD

Dwergpapegaaljes o.a. Blauwkroontjes, Lente-, Blauvoor- en Groenstulpap. Ant. Langenberg, Koningstraat 62, Raamsdonksveer.

0-2 Ag. taranta, 1-0 Fischeri, 0-1 Nigrigenia kweekparen agaporniden. W. G. Koer, Janszoniustr. 67, Den Haag.

Een in goede staat zijnde uitneembare voliëre plus binnenhok. Afmeting 450 x 150 x 175 cm. D. de Boer, Joubertstraat 31, Den Helder.

DIVERSEN

FOTOGRAFIE AAN HUIS: Opgave gev. van handtamme Amazone en andere papegaalen, Kakatoes, Lori's, Ara's. Eigen, ontvangt gratis kleurenafd. K. Koopman, Hooigracht 66, Leiden. Tel. 01710-41981.

Verzekering schade door dood of verlies van voliëre-vogels tengevolge van brand, diefstal, met of zonder versteking. Ter Meulen, Les. Steynstr. 49, Deventer, tel. 05700-13625.

De inzendtermijn van **VRAAG** en **AAN-BOD**-advertenties is vervoegd, zodat voortaan uiterlijk de 1e van de maand uw opgaven zich op het Bondsbureau moeten bevinden.

Wij maken u nogmaals attent op het duidelijk schrijven van de kopij. Wilt u datgene wat gezet moet worden omlijnen, dit bespaart de zetter van uw advertentie een hoop zoekwerk. Bij voorbaat onze dank voor uw medewerking.

DUIZENDEN VOGELS DANKEN HUN LEVEN AAN

Gecolina-K3

GECOLINA-K3 tegen darmstoornissen, cocci-diose, enz., kenbaar aan: mager worden, dunne afgang, roodbuikziekte, niet meer doorzingen, dik in elkaar zitten. **GECOLINA-K3** ook tegen de zogenaamde, **geheime sluimerende ziekten**, die men zo niet bemerkt, maar waardoor Uw vogels niet in konditie zijn. **GECOLINA-K3** maakt en houdt Uw vogels gezond.

„GECO“-VENLO.

Fabrikant van: gratis documentatie.

GESLAAGDE GEBOORTEREGELING BIJ ZILVER-MEEUWEN

Op het eiland Mellum zat men met de moeilijkheid dat het bestand aan zilvermeeuwen te snel toenam, waardoor ze een plaag werden voor de vissers.

Wetenschapsmensen ontwikkelden een chemisch middel, dat de in de nesten liggende eieren onvruchtbaar maakt. Dit had succes, het aantal jonge vogels liep het afgelopen jaar flink terug.

KLEINE ADVERTENTIES

Bouw zelf een solide, decoratieve

VOGELVREUGD KAMER- (OF BALCON) VOLIERE

Aluminium veredelde buis 20 mm vierkant. 5 modellen. Prijzen vanaf f 124,—, geheel compleet. Vraag folder, kamervoliëres. S.v.p. postzegel voor toezending insluiten. REFLECTA, Straelsweg 389, VENLO.

AUSTRALISCHE PARKIETEN

Verzorging en kweek in Europa. Dr. H. D. Groen. Tweede, herziene en vergrote uitgave. Privé editie. Niet in de boekhandel. Verzending geschiedt franco na overmaking van f 31.50 per postwissel of giro aan: Dr. H. D. Groen, Rijksstr.weg 252, Haren (Gr.) Giro 833045

over de gehele wereld

TOVO KRACHT-OPFOKVOER VOOR PARKIETACHTIGEN EN KLEINE TROPEN

1/2 kg.	f 2,—
1/4 ..	.. 0,80
1/8 ..	.. 0,40
plastic verp. 5 kg.	.. 9,50

Een der gebruiksklare voeders van

EEN VIJF EENHEID

voor kwekend Nederland in de loop der jaren een begrip geworden.

V.V.R. VOGELVOEDERFABRIEK

Koninginnelaan 105, Rijswijk (Z.-H.), Telefoon 070-883402. Postrekening: 179688.

"ANIMALI"

Internationaal Vogel- en Apenpark

Postbus 291 - EINDHOVEN
Tel. (040) 13738 - Giro: 1069257
Algemene Bank Nederland n.v.

Hiermede bieden wij U vrijblijvend aan:
(verzending niet franco, verpakking / 1,50,
minimum orders / 15,-, levende aankomst
gegarandeerd).

SPECIALE AANBIEDING:

1e collectie:

1 p oranjeaakjes, 1 p blauwfazantjes, 1 p blauw-
grijze roodstaartjes, 1 p goudmussen, 1 p bandvinken,
tezamen / 27,50

2e collectie:

1 p napoleonnetjes, 1 p bandvinken, 1 p maskaar-
vinken, 1 p zilverbekjes, 1 p 3 kleurennonnen, te-
zamen / 20,-

Jonge man Kanarie / 11,- p st, bij 5 st / 10,- p st	
Jonge pop Kanarie / 5,50 p st, bij 10 st	5,- p st
Roodkopgouldamadines	80,- p p
Blauwe honingzuigers, buitenvolière	100,- p p
Napoleonnetjes / 4,- p p; bij 10 paar	3,50 p p
Zilverbekjes 3,50 p p, bij 10 paar	3,- p p
Malabarfazantjes	4,- p p
Bandvinken 4,50 p p, bij 10 paar	4,- p p
Ekatertjes 4,50 p p, bij 10 paar	4,- p p
Vuurvinken 6,- p p, bij 10 paar	5,50 p p
Blauwfazantjes 6,50 p p, bij 10 jaar	6,- p p
Oranjeaakjes 6,50 p p, bij 10 paar	6,- p p
Goudbuikjes 7,50 p p, bij 10 paar	7,- p p
Mozambiqueijsjes 8,- p p, bij 10 paar	7,50 p p
Edelzangers 8,- p p, bij 10 paar	7,50 p p
Blauwgrijze Roodstaartjes 8,- p p, bij 10 paar	7,50 p p
Goudmussen	6,- p p
3 Kleurennonnen	6,50 p p
Wirkopnonnen	8,- p p
Bronzemannetjes	10,- p p
Brillenvogeltjes, zeer mooi	25,- p p
Strepenpaapjes	15,- p st
Staalvinken 6,- p p, bij 10 paar	5,50 p p
Grote Gele Mexicaanse Kernbijters	25,- p st
Mex. Zwartkopkernbijters	25,- p st
Halsband Amstervinken	17,50 p st
Muskaatvinken 5,- p p, bij 10 paar	4,- p p
Tigervinken 5,- p p, bij 10 paar	4,- p p
Indigovinken	15,- p st
Mexicaanse Veelkleurenvinken	27,50 p st
Mexicaanse Nonpareils	22,50 p st
Lauchgrüne Papagei-amadines	20,- p p
Grijze Rijsvogels 6,50 p p, bij 10 paar	5,50 p p
Witte Rijsvogels	32,50 p p
Roodoor Bulbuls	16,50 p st
Kala Bulbuls	15,- p st
Roodkuif Kardinalen	17,50 p st
Mantelkardinalen	17,50 p st
Saffraanvinken	15,- p st
Purper Glanspreeuwen	18,- p st
Zuidamerikaanse Glanspreeuwen	15,- p st
Driekleur Glanspreeuwen	40,- p st
Geelsnavel Peroduijjes	30,- p p
Kleine Staalvlek Peroduijjes	25,- p p
Carolinaduiven	70,- p p
Zwartmaskerduifjes	15,- p p
Afrikaanse Staalvlekduifjes	30,- p p
Geelopperduifjes	35,- p p
Senegalduiven	30,- p p
Japanse Meeuwjes 8,- p p, bij 10 paar	6,- p p
Zebravinken, wit 10,- p p, bij 5 jaar	8,- p p
Zebravinken, grijs 7,- p p, bij 10 paar	6,- p p
Zebravinken, bruin 8,- p p, bij 10 paar	7,- p p
Zebravinken, masker	13,- p p
Zebravinken, zilvervleugel	14,- p p
Geelschouderwida's	20,- p st
Paradijswida's	wachtende
Blauwe Bisschoppen	35,- p st
Zwartkop Kernbijters	35,- p st
Halsbandparkieten 20,- p p, bij 5 paar	18,- p p
Geelbonte Halsbandparkieten	250,- p p

Blauwfactorige Halsbandparkieten	prijs op aanvr.
St. Thomasparkieten	40,- p p
Rose Borstbaardparkieten	65,- p p
Agapornis Taranta	35,- p p
Agapornis Personata	55,- p p
Agapornis Roseicollis	35,- p p
Grasparkieten	8,50 p p
Deense bonte Lutino- en Albino parkieten	14,- p p
Violerparkieten	18,- p p
Regenhoogparkieten	25,- p p
Geelmantellorries	300,- p p
Rode Lorries	prijs op aanvr.
Vrouwlorries	prijs op aanvr.
Purperneklorries	prijs op aanvr.
Forsterlorries	125,- p p
Pruimekopparkieten 40,- p p, bij 5 paar	35,- p p
Derbyan Parkieten	350,- p p
Roodrugparkieten	120,- p p
Bourkparkieten	120,- p p
Turquoiseines	prijs op aanvr.
Grote Patagonische Parkieten	350,- p p
Valkparkieten	45,- p p
Goudvoorhoofdparkieten	60,- p p
Blauwvleugelparkieten	35,- p p
Vuurvleugelparkieten	60,- p p
Geelvleugelparkieten	27,50 p p
Sperlingdwergpapegaaitjes	35,- p p
Roodkopparkieten	80,- p p
Grote Alexander Parkieten	70,- p p
Nandaya Parkieten	65,- p p
Pracht Rosella's	prijs op aanvr.
Witborstcaicadwergpapegaaitjes	prijs op aanvraag
Geelsnavel Kitta's	85,- p st
Witkuijgaaien	40,- p st
Mexicaanse Langstaart Gaaien	200,- p st
Witwang Touraco's	200,- p st
Roodkuif Touraco's	250,- p st
Livingstone Touraco's	prijs op aanvr.
Dubbele Geelkop Amazones, Mexico	150,- p st
Roodkop Amazones, Mexico	135,- p st
Geelvoorhoofd Amazones	135,- p st
Grijze Roodstaart Papegaaien, tam,	150,- p st
met garantie op spreken bij 3 stuks	140 p st
Grijze Roodstaart Papegaaien, handtam,	180,- p st
met garantie op spreken	
Kleine Geelkuif Kakatoes	125,- p st
Molukken Kakatoes	prijs op aanvr.
Groenvleugel Ara's	225,- p st
Geelblauwe Ara's	225,- p st
Rode Geelvleugel Ara's	250,- p st
Grote Java Beo's, sprekend	250,- p st
Middelbeo's	70,- p st
Kleine Geelkop Beo's	35,- p st
Oevermayna's, Hertenmayna's	15,- p st
Geelkop Troopialen	18,- p st
Meerblauwe Palmtangara's	40,- p st
Violerpalmtangara's	40,- p st
Zwarte Geelrugpalmtangara's, zeer mooi	55,- p st
Chinese Dwergkwartels	14,- p p
bij 5 paar	11,- p p
Chinese Dwergkwartels, hennen	11,- p st
Zilver Chinese Dwergkwartels	50,- p p
bij 5 paar	45,- p p
Rode Boskwartels 20,- p p, bij 5 paar	18,- p p
Zwarte Francolines	75,- p p
Witte Chinese Regenkwartels	60,- p p
Diamantduiven 22,50 p p, bij 5 paar	20,- p p
Australische Kuifduiven	75,- p p
Fairy Bluebirds	prijs op aanvr.
Spijstaart Amadinen 35,- p p, bij 5 paar	30,- p p
Gordelgrasvinken	40,- p p

VERDER AAN TE BIJEN:

Mooie kleine Capucijn Aapjes	150,- p st
Mooie kleine Eekhoorn Aapjes	95,- p st
Kleine groene Meerkatten	130,- p st
Kleine Rhesus Aapjes	175,- p st
Blauwe Pauwen - Witte Pauwen - Edwardfazant, haan - Gele Goudfazanten - Zilver Bosfazanten - Goudfazanten - Lady Amherst Fazanten - Zilver- fazanten - Blauwe Oorfazanten - Elliotfazanten - Glansfazanten.	
Kroonkranen - Jufferkranen - Saruskranen.	
Smlent eenden - Pijlstaart eenden - Winterstalingen - Zomertalingen - Casarca eenden - Grote Purper- rallen - Witte Zwanen - Zwarte Zwanen - Nijl- ganzen en Pool- of Sneeuwganzen.	

Wissel

De